

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

waarin opgenomen :

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Majoor der Grenadiers.

Redacteuren:

J. J. C. P. WILSON, Majoor van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

M. R. H. CALMEIJER, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

A. Q. H. DIJXHOORN, Majoor der Infanterie.

P. W. PIETERS, Ritmeester der huzaren, adjudant van den Directeur Hoogere Krijgsschool.

A. ETERMAN, Kapitein der artillerie, Lid der Commissie van proefneming.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag — Tel. 117783 en 117784

Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.—

Postrekening 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V.

106de JAAR No. 7

NADRUK VERBODEN

JULI 1937

INHOUD.

	Blz.
Wat kan de nieuwe Duitse Weermacht ons leeren?, door M. v. LOKHORST.....	256
De Wederopbouw van ons Leger, door H. A. F. G. VAN ERMEL SCHERER.....	265
Inleidende Gevechten, door M. R. H. CALMEIJER	267
Samenwerking tusschen Vliegtuigen en Lichte Troepen, door G. F. IMMINK.....	270
Nieuwe Uitgaven.....	272, 274, 278, 284, 287
Automatisch Geweer „Scotti-Mauser”, Kaliber 7.9 mm.....	273
Beoefening van het Tuchtrecht in de Weermacht	275
Gasbescherming, door TH. A. J. VAN ERP	279
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht.....	285
Uit de Vakpers	291

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - 's-GRAVENHAGE - 1937

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

waarin opgenomen :

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Majoor der Grenadiers.

Redacteuren:

J. J. C. P. WILSON, Majoor van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

M. R. H. CALMEIJER, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

A. Q. H. DIJXHOORN, Majoor der Infanterie.

P. W. PIETERS, Ritmeester der huzaren, adjudant van den Directeur Hoogere Krijgsschool.

A. ETERMAN, Kapitein der artillerie, Lid der Commissie van proefneming.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag — Tel. 117783 en 117784

Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.—

Postrekening 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V.

106de JAAR No. 7

NADRUk VERBODEN

JULI 1937

INHOUD.

	Blz.
Wat kan de nieuwe Duitse Weermacht ons leeren?, door M. v. LOKHORST.....	256
De Wederopbouw van ons Leger, door H. A. F. G. VAN ERMEL SCHERER.....	265
Inleidende Gevechten, door M. R. H. CALMEIJER	267
Samenwerking tusschen Vliegtuigen en Lichte Troepen, door G. F. IMMINK.....	270
Nieuwe Uitgaven.....	272, 274, 278, 284, 287
Automatisch Geweer „Scotti-Mauser”, Kaliber 7.9 mm.....	273
Beoefening van het Tuchtrect in de Weermacht	275
Gasbescherming, door TH. A. J. VAN ERP	279
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht.....	285
Uit de Vakpers	291

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - 's-GRAVENHAGE - 1937

WAT KAN DE NIEUWE DUITSCHE WEERMACHT ONS LEEREN?

DOOR M. VAN LOKHORST,
Reserve-kapitein der infanterie.

II (vervolg van blz. 220).

B. DE LANDMACHT.

1. Rangsindeeling en bevelvoering.

De *officiersrangen* worden in DUITSCHLAND in 4 klassen verdeeld.

De laagste klasse is die der Leutnants. (Leutnant en Oberleutnant).

De volgende klasse is die der Hauptleute. (Hauptmann en Rittmeister).

Dan volgt de klasse der Stabsofficieren (hoofdofficieren) en wel: a. Major, b. Oberstleutnant en c. Oberst.

De hoogste klasse is die der Generale: a. Generalmajor, b. Generalleutnant, c. General der Infanterie (c.q. Kavallerie, Artillerie, Pioniere, Nachrichten-truppe, Panzertruppen), d. Generaloberst, e. Generalfeldmarschall.

Bovenstaande geldt ook voor de luchtmacht, terwijl de zeemacht wel andere benamingen kent, maar dezelfde indeeling heeft.

Het bataljon (of de overeenkomstige afdeling) wordt gecommandeerd door een Major of Oberstleutnant. De Regimentskommandant is een Oberst of bij uitzondering een Oberstleutnant.

Het Duitse leger kent normale (d.w.z. infanterie) Divisionen, Kavallerie en Panzer Divisionen. Een divisie wordt als regel door een Generalmajor of door een Generalleutnant gecommandeerd.

Behalve de naar onze bescheiden meening juiste indeeling der kapiteins in een aparte klasse, treft hier vooral, dat het Duitse leger niet minder dan 5 generaalsrangen kent.

Terwijl de Duitse divisie wordt gecommandeerd door een generaal-majoor en soms zelfs door een luitenant-generaal, wordt de Nederlandsche divisie door een kolonel aangevoerd. Het is te betreuren, dat men indertijd tot deze afwijkende regeling is overgegaan. Waarschijnlijk heeft men geoordeeld, dat een kolonel goedkooper was dan een generaal. Of wel onze „verschwommene” formaties zijn er schuld aan, dat men ten onrechte het stempel van minderwaardigheid aan ons officierskorps al bij voorbaat heeft opgedrukt. Ons officierskorps is over het algemeen oud in leeftijd en bij een bondgenootschappelijke oorlog zal op deze manier de (in leeftijd) oudere Nederlandsche kolonel-divisiecommandant altijd de ondergeschikte zijn van den (in leeftijd) jongeren buitenlandschen generaal-divisiecommandant.

Wil men een herstel van de normale rangsindeeling geen extra geld laten kosten, dan geve men eenvoudig den generaal-majoor-divisiecommandant hetzelfde salaris, dat thans een kolonel ontvangt en zoo vervolgens.

De toekomstige bevelvoering bij ons leger ware aldus te regelen:

Het bataljon	gecommandeerd door een	majoor of luitenant-kolonel.
Het regiment	„ „ „	kolonel.
De divisie	„ „ „	generaal-majoor.
Het legerkorps	„ „ „	luitenant-generaal.
Het veldleger	„ „ „	generaal.

Ten slotte de geheele weermacht (land-, zee- en, in de toekomst, luchtmacht) geccommandeerd door een opperofficier van nog hooger rang, bijv. een kolonel-generaal.

Het aanzien van het Nederlandsche officierskorps en derhalve van de heele weermacht zal daarmee gebaat zijn.

Men vervange dan meteen de verwarringstichtende namen „infanteriebrigade” en „divisiegroep” door resp. „divisie” en „legerkorps”. Dat zal ons bij mobilisatie alweer van een geheel onnoodige moeilijkheid ontlasten. Verder springt het in het oog, dat het een groot voordeel zal zijn, indien ook te onzent, evenals dat in Duitschland het geval is, de hulpwapens reeds in vreedstijd tot de divisie (thans dus nog infanteriebrigade) behooren. Daardoor wordt intensievere oefening van de verschillende wapens met elkaar verkregen en de mobilisatie alweer vereenvoudigd. En eenvoud blijft ook hier kenmerk van het ware.

De *onderofficieren* van het Duitse leger zijn in *drie klassen* ingedeeld.

De laagste klasse vormen de Unteroffiziere zonder Portepe (officiersdragon) en de vaandrags met Portepe aan de bajonet: a. Unteroffizier, b. Unterfeldwebel, Fähnrich.

Dan volgt de klasse der Unteroffiziere met Portepe: a. Feldwebel, b. Oberfähnrich en c. Oberfeldwebel. Deze onderofficieren dragen de officierssabel.

De hoogste klasse is die der Musikmeister: a. Musikmeister, b. Obermusikmeister en c. Stabsmusikmeister.

2. Opleiding der beroepsofficieren.

In Duitschland wijst men de jongelieden, die beroepsofficier willen worden er nadrukkelijk op, dat het leven van den beroepsofficier *hard* is en rijk aan arbeid. Men wijst erop, dat noch lichaamskwaliteiten, noch veelweterij, noch mooie diploma's voor den officier het voornaamste zijn, maar dat karakter en nog eens karakter de hoofdzaak is. Onvoldoende kennis is altijd nog aan te vullen, maar karakterloosheid niet.

Als regel mogen de jongelui niet jonger dan 17 en niet ouder dan 24 jaren zijn bij toelating als „Fahnenjunker”. Zij moeten in het algemeen het „Abiturientenzeugnisz” hebben, welk diploma na 10 schooljaren en dus op 16-jarigen leeftijd te behalen is.

Alvorens de opleiding van den Fahnenjunker begint, wordt hij onderworpen aan:

a. een onderzoek door een commissie van drie officieren naar waarde der persoonlijkheid, opvoeding, geesteshouding, opvatting van den aspirant van het officiersberoep (egoïsten worden geweerd), moed, wilskracht, lichamelijke gesteldheid en sportieve vaardigheid;

b. de keuring voor den militairen dienst;

c. een psychologisch onderzoek en moet tenslotte

d. 1/2 jaar arbeidsdienst hebben verricht.

Dan eerst begint de eigenlijke opleiding der Fahnenjunker. Deze bestaat uit:

a. een jaar dienst in den troep;

b. opleiding aan een „Kriegsschule” (9 1/2 maand);

c. opleiding aan een „Waffenschule”. (2 maanden).

Gedurende den practischen dienst bij den troep heeft de Fahnenjunker

volop gelegenheid het soldatenleven te leeren kennen, want hem wordt geen enkel voorrecht gegund en hij leeft tusschen en met de soldaten, die uit alle deelen der bevolking komen. Dat is een buitengewoon groot voordeel, dat de Deutsche officier heeft. Juist deze praktische dienst in den troep drukt voor het heele verdere leven een stempel op. De Fahnenjunker maken alles mee, wat de andere soldaten meemaken, maar krijgen bovendien nog extra onderricht op velerlei gebied, terwijl een jong speciaal daarvoor aangewezen officier (de zgn. „Fähnrichsvater") zoowel in als buiten dienst zich doorlopend met de Fahnenjunker bemoeit en hen met raad en daad terzijde staat.

Ook het officiersleven leeren de jongelieden reeds eenigszins kennen, doordat zij als regel aan den middagmaaltijd der ongehuwde beroepsofficieren en der onder de wapenen zijnde reserve-officieren deelnemen. Ook dat is weer een voornaam punt, want op die manier wordt de band met de officieren reeds van te voren gelegd, terwijl alle officieren van het betrokken korps zich een meening over de Fahnenjunker kunnen vormen.

De overigens interessante bijzonderheden der geheele opleiding kunnen hier niet worden nagegaan. Nog diene, dat de Fahnenjunker doorlopend op „karakter" worden beoordeeld en allengs, na voldaan te hebben aan verschillende examens, worden bevorderd tot Oberfähnrich. Na het verlaten van de „Waffenschule" (waar vooral de vuurwapenen van elke wapensoort afzonderlijk worden bestudeerd) moeten de Fahnenjunker nog minstens 2 maanden practischen dienst bij den troep verrichten. Ten slotte heeft dan voor degenen, die nog over gebleven zijn, een stemming onder de officieren van het korps plaats. De uitslag van deze stemming (over al of niet toelating tot het officierskorps) en het standpunt, dat in het bijzonder de korpscommandant ten aanzien daarvan inneemt, worden dan aan den Oberbefehlshaber des Heeres gemeld en deze autoriteit beslist of de betrokkenen worden benoemd tot officier.

Jongelui, die op 17-jarigen leeftijd als Fahnenjunker zijn aangenomen, kunnen dus op 19-jarigen leeftijd den officiersrang bereiken.¹⁾

Onderofficieren en ook reserve-officieren kunnen op bepaalde voorwaarden en na bepaalde opleidingen gevolgd te hebben, ook in het korps beroepsofficieren worden opgenomen. Ook zij moeten aan een psychologisch onderzoek hebben voldaan en worden op karakter doorlopend beoordeeld.

Hier zien we alweer hoe soepel en elastisch de betreffende bepalingen zijn in de Deutsche weermacht. Zijn de elementen werkelijk goed, dan komt het er minder op aan, waar ze vandaan komen en wordt ervoor gezorgd, dat aan de weermacht goede officieren worden toegevoerd. Speciaal voor de onderofficieren is het in Nederland een hopeloos iets, dat geen hunner, hoe geschikt ook en hoezeer ook uitmuntend, ooit den officiersrang kan bereiken.

Aanstaande militaire artsen en paardenartsen, moeten in Deutschland allen *minstens* een half jaar in den troep hebben gediend (met de wapenen), voor zij tot officier bevorderd kunnen worden. Ook voor hen geldt de eisch van een psychologisch onderzoek en ½ jaar „Arbeitsdienst".

De opleiding der officieren voor de lucht- en de zeemacht heeft naar andere maar in hoofdzaak met het bovenstaande overeenkomende, regelen plaats.

Men ziet, dat de verschillen met de opleiding tot beroepsofficier in NEDERLAND groot zijn. Besteedt men in NEDERLAND meer zorg aan de wetenschappe-

¹⁾ Gewoonlijk volgt na ongeveer 12-jarigen dienst als officier bevordering tot Hauptmann. De salarissen der Leutnante en Oberleutnante loopen van 228 RM. tot 321 RM. per maand, terwijl de Hauptmann 430 R.M. per maand salaris ontvangt.

lijke vorming, in DUITSCHLAND wordt daarentegen de nadruk gelegd op karakter en practijk!

Te onzent bestaat geen psychologische keuring, men overtuigt zich niet bij de officiersadspiranten welke karaktereigenschappen zij bezitten, zoodat dus ieder, die lichamelijk goedgekeurd is en aan de examens heeft voldaan, zich den weg tot de officierscarrière ontsloten ziet. ¹⁾ Eenige zekerheid dat de latere officieren de voor hun beroep noodige karaktereigenschappen (o.a. moed en activiteit) zullen bezitten, heeft men te onzent dan ook niet.

Voor Nederlandsche begrippen is het eigenaardig, dat in DUITSCHLAND onder de officieren van het korps over toelating der officiers-adspiranten gestemd wordt. Een nadeel van zoo'n systeem is, dat sympathieën en antipathieën een rol kunnen spelen, hoewel getemperd door het advies van den korpscommandant, terwijl de beslissing niet altijd (maar practisch wel meestal) van deze stemming behoeft af te hangen.

Een groot voordeel van de bedoelde methode is echter de eenheid van opvatting en de groote kameraadschap in het officierskorps, die aldus worden verkregen, factoren, die niet hoog genoeg kunnen worden aangeslagen.

3. Opleiding der reserve-officieren.

Gedurende den grooten oorlog dienden in het Duitse leger 51.000 beroeps-officieren en vaandrags tegenover 231.000 reserve-officieren. Thans zal deze verhouding van 1 op 4½ wel veranderd zijn, daar men meer reserve-officieren noodig heeft dan vroeger. Het Duitse standpunt is, dat het korps beroeps-officieren (mits talrijk genoeg) vanzelf zijn stempel drukt op de reserve-officieren en dat het er daarom weinig toe doet aan deze laatsten wetenschappelijke eischen te stellen. Zulks temeer, omdat voor een reserve-officier den hoogst bereikbaren rang dien van *majoor* is.

De weg naar het reserve-officierschap staat dan ook aan iedereen open, die zijn eerste-oefentijd in het leger volbracht. Hier wordt dus reeds een verschil met de opleiding der beroepsofficieren merkbaar: men verlangt van den a.s. reserve-officier twee jaren dienst in den troep en met de wapenen en van den beroepsofficier één jaar. Dat is ook alleszins juist, daar de beroepsofficier steeds in het beroep blijft en dus ook later doorlopend wordt geoefend, terwijl de reserve-officier lang moet teren op hetgeen hij in den troep geleerd heeft. Bovendien krijgt hier de beroepsofficier al reeds een voorsprong van een jaar en daar hij meestal beneden den 20 jarigen leeftijd als Fahnenjunker in het leger is gekomen, heeft hij dus ook in leeftijd al een voorsprong (in de meeste gevallen van eenige jaren).

In Nederland is dat niet het geval, ja soms is het juist andersom!

Daar leiderseigenschappen minder op „weten” dan op „kunnen” en op „karakter” berusten, wordt GEEN getuigschrift van een middelbare onderwijs-inrichting verlangd. Daarentegen moet de „Offiziersanwärter des Beurlaubtenstandes”, voor wat betreft levensopvatting, persoonlijkheid en levenswandel voldoen aan de eischen, die hiervoor aan den beroepsofficier zijn gesteld. Bovendien zijn o.a. behoorlijk geregelde zakelijke toestanden en een geachte levenspositie noodzakelijk. Deze belangrijke voorwaarden om reserve-officier te kunnen worden zijn in Nederland niet of althans niet scherp genoeg gesteld.

De geschiktheid der Duitse reserve-officieren wordt alweer *bij den troep*

¹⁾ Sedert de cadetten eerst een school voor res. officieren hebben gevolgd, waar de aspiranten wel degelijk mede op karaktereigenschappen worden beoordeeld, is deze opmerking niet meer geheel juist. (Red.).

verworven en wordt bepaald door militaire prestaties en karaktereigenschappen. Het officierskorps van het troependeel, waarbij de Reserveoffizieranwärter de voorgeschreven oefeningen heeft volbracht, stemt over toelating tot het officierskorps.

Men onderscheidt:

- a. het reserve-officierskorps, bestemd voor den vechtenden troep en
- b. het landweerkorps, dat allereerst voor diensten achter het front en slechts — indien noodig — voor dienst bij den vechtenden troep bestemd is.

De reserve-officieren worden aangevuld als volgt:

A. Uit „Reserveoffizierenanwärtern” en wel: 1. „Res. Off. anwärter der aktiven Truppe” en 2. „Res. Off. anwärter auf dem Wege über die Ergänzungseinheiten”. De tweede categorie van A. is hier van minder belang. De eerste categorie wordt, na geschikt beoordeeld te zijn, op den dag van beëindiging van een minstens tweejarigen dienstdienst (meestal dus de eerste oefentijd), bevorderd tot Feldwebel der Reserve. Gedurende het groot verlof moet dan de zgn. „Offiziersübung” worden volbracht.

B. Door overgang van beroepsofficieren in den Beurlaubtenstand.

C. Uit onderofficieren, die na minstens 12 jaren dienst en minstens met den rang van Feldwebel den actieven dienst verlaten. Zij moeten waarborgen geven, na afloop van een proeftijd, als ambtenaar aangesteld te worden. Meestal geeft men dezen beroepsonderofficieren gelegenheid te studeeren voor een bepaalde ambtenaarsfunctie en het af te leggen examen is dan de bovenbedoelde waarborg. Zij moeten verder „geachte persoonlijkheden” zijn, in ordelijke zakelijke verhoudingen leven en de hoofdopleiding voor het gekozen beroep moet afgelopen zijn.

Bij deze categorie hebben we dus te maken met een capitulantenstelsel en de methode om practisch zeer goede onderofficieren de gelegenheid te openen zich een burgerwerkkring te veroveren en ook reserve-officier te worden, verdient voor Nederland alle navolging.

Voor bevordering van reserve-officieren gelden de volgende regelen.

a. Elke bevordering hangt af van de beoordeeling bij een speciale bevorderingsoefening van 6 weken en deze kan eerst plaats vinden nadat aan de overige verplichte oefeningen is deelgenomen.

b. Wie de bevorderingsoefening zonder gevolg heeft volbracht, behoudt den ouden rang.

c. Bevordering kan eerst plaats vinden een jaar na de bevordering der actieve officieren, die denzelfden ouderdom in rang hadden. Hier krijgen de beroepsofficieren dus alweer een jaar voorsprong en ook deze regeling verdient voor ons navolging.

De Reserve-offizier blijft „im Reserveverhältnis”, zoolang hij bereid is de oefeningen te volgen en zoolang vaststaat, dat hij geschikt is voor den vechtenden troep. Is dat niet meer zoo, dan komt hij „im Landwehrverhältnis”.

Landweerofficieren moeten speciale oefeningen der landweer volgen. Het aantal daarvan is niet vastgesteld en het is toegestaan daarenboven vrijwillig te oefenen. Bevordering tot hooger rang is voor landweer-officieren mogelijk als eerst een bevorderingsoefening van 4 weken gevolgd is, terwijl toegestaan is deze oefening eenmaal te herhalen als de betrokkene niet geschikt beoordeeld is.

Terugplaatsing van Landwehroff. naar het korps Res. Off. kan plaats hebben.

De dienstplicht der Off. des B. duurt tot den 31 Maart na beëindiging van het 45e levensjaar (in Oost Pruisen het 55e). Daarna kan men vrijwillig blijven tot ontslag gegeven wordt.

Bij lucht- en zeemacht heeft in hoofdzaak een dergelijke opleiding plaats.

4. De infanterie.

De commandant van een „Schützenkompanie” is bereden en een paardenoppasser behoort organiek tot de compagnie. Elke „Schützenkompanie” (tirailleurcomp.) beschikt over een afstandsmeter en een groote aantal kompassen en veldkijkers; verder over klimsporen, lichtpistolen en zonnebrillen. Het geheele personeel van de „Kompanietrupp” (commandogroep à 8 man) en van elke „Zugtrupp” (cogroep van de sectie à 4 man) is opgeleid in ordonnansendienst, als waarnemers en „Luftspäher”. De 3 lichte mitrailleurs van elke sectie worden op marsch vervoerd op een wagen, getrokken door 2 paarden en gereden van den bok. Zoolang de compagnie gesloten is, volgen de drie wagens te zamen, onder commando van den „Unteroffizier für Waffen und Gasschutz”.

De indeeling in 9 groepen per compagnie is minder soepel dan de Nederlandse indeeling in 12 groepen. Wel is de Deutsche groep iets grooter en wordt zij in verband daarmee onderverdeeld in de „Schützentrupp” en de „Leichte Maschinengewehrtrupp”, maar daarmee is geen verdeling verkregen in gelijkwaardige onderdeelen.

Hoewel iets sterker is ook de Deutsche compagnie toch te klein om goed in beveiligingsdiensten te kunnen voorzien.

Kon men er daarom in Nederland toe komen, de 4e groep per sectie weer terug te geven, dan zou zeker de Nederlandsche tirailleurcompagnie niet voor de Deutsche behoeven onder te doen.

VERGELIJKENDE STAAT DER VOORNAAMSTE VUURWAPENEN VAN EEN NEDERLANDSCH EN EEN DUITSCH REGIMENT INFANTERIE.

Wapen	Kaliber in mm	Gew in kg	Vlak- of krom- baan	Goede uitw in m op hoogstens	Max. vuur- snelh. per min in schoten	Aantal per regi- ment	Opmerkingen
lt. mitr.	N 6,5	13	vlak	1000	291	108	Na invoering 3de mitr. per S.
id.	D 7,9	12	vlak	?	250	81	
zw. mitr.	N 7,7	± 20	vlak	4000	430	36	bij de Div. nog 12 bij de Div. nog 8.
id.	D 7,9	26	vlak	3500	?	36	
mr. v. 8	N 81,4	55	krom	2100	20	6	proj. 3,29 kg
lt. mijnw.	D 76	375	krom	3500	?	6	frontschild; proj. 6 kg proj. 51 kg
middelbare mijnw.	D 170	?	krom	1400	?	3	
6 Veld	N 57	570	vlak	3500	4	4 ¹⁾	bij de Div. 36 extra, gemoto- riseerd, front en zijschilden, luchtcelbanden, zijd. schootsv. 60°.
TAK	D 37 of 47	300	vlak	± 4000	?	12	

Algemeene opmerking: de gegevens van bovenstaande staat zijn te kort en niet volledig, waardoor kleine onjuistheden niet te vermijden waren. Hoofdzaak is echter, dat met één blik de voornaamste gegevens kunnen worden vergeleken.

¹⁾ Wordt na invoering van het BÖHLER 4.7 geschut herzien. (Red.).

Afb. 1. Verplaatsing van infanteriegeschut in den loopas door 4 man met gasmasker.

Met onze lichte en zware mitrailleurs maken we een goed figuur, maar anders is het gesteld met het infanteriegeschut. Tot ieders vreugde is kort geleden overgegaan tot de bestelling van modern infanteriegeschut. Moge men voor wat betreft de tractie het Duitsche voorbeeld volgen om dat geschut te motoriseeren. Daardoor toch worden stellingverwisselingen, zooals die herhaaldelijk noodig zijn bij veiligheidsafdeelingen, zeer vergemakkelijkt. Het geschut kan daardoor in stelling staan eer aanvallende pantser of vechtwagens onder vuurbereik komen.

Dat stelt hooge eischen aan de commandanten van dat geschut. Zij moeten handig en besluitvaardig zijn, veel kijk op het terrein en een snelwerkend tactisch begrip hebben. Aan de manschappen worden eveneens hooge eischen gesteld. Het moeten handige en buitengewoon goed geoefende soldaten zijn. Na lang wachten moet soms plotseling, razend snel en zeer nauwkeurig worden gehandeld. Seconden kunnen dan beslissend zijn.

De „TAK” vuurkracht is zeer ruim aan het Duitsche leger toebedeeld. Bij de Duitsche herfstmanoeuvres in September 1936 kon men deze lichte en snel verplaatsbare kanonnetjes overal aantreffen. Voor kleine verplaatsingen heeft men geen motorkracht noodig: 4 man kunnen dat gemakkelijk en snel doen, zooals afb. 1 laat zien.

Ook aan de divisie (een Afdeeling van 36 stukken) en aan de grootere eenheden staat dit geschut ter beschikking. Hoe precies de organisatie geregeld is, heeft schrijver dezes niet kunnen vinden. Wel is bekend, dat er reeds nu niet minder dan 36 „Panzerabwehrrégimenter” zijn en waarschijnlijk worden daaruit Afdeelingen ter beschikking gesteld.

Hoewel dus een groot deel van dit geschut niet ter beschikking is van de infanteriecommandanten, maar ingedeeld bij groote eenheden, volgt hier niettemin meteen een en ander over de tactiek van dit geschut.

De taak der Duitsche Panzerabwehr-Abteilungen, is den aanval van vechtwagens (*die altijd in groote aantallen te verwachten zijn*) af te slaan.

De vechtwagens zijn zeer snel en bewegelijk en kunnen gedurende het rijden

ook schieten. Staan nu de vuurmondjes eenmaal in stelling, dan hebben zij het voordeel veel betere trefkans te hebben dan de zich snel bewegende vechtwagens. Bovendien bieden deze kleine en lage stukken zelf zeer moeilijk te treffen doelen. Bij deze Afdeelingen komt het er dus op aan, er vooral voor te zorgen reeds in stelling te staan eer de vechtwagens onder schot komen. Wanneer komen deze onder schot? Dat hangt vanzelfsprekend eerst van het terrein af en verder van den aard en dikte van de pantsering der vechtwagens. Juist de middelsoort en zware vechtwagens, die grootere doelen bieden, zullen later dan de lichte vechtwagens onder vuur worden genomen, omdat hunne pantsering meer weerstand biedt.

Terwijl nu alle andere wapens zooveel mogelijk voor verplaatsingen terrein uitzoeken, dat bescherming tegen vechtwagens verleent, zullen de Pantserafweer-Afdeelingen dat juist niet doen om te trachten zooveel mogelijk vechtwagens buiten gevecht te stellen. Zij gaan dus sprongsgewijze en bij gedeelten voorwaarts en zoeken steeds volgens de kaart en volgens de resultaten van verkenningen de terreinen uit, die voor het optreden van vijandelijke vechtwagens geschikt zijn.

Waar zullen deze Afdeelingen zich moeten bevinden bij de verdediging?

De infanterie verdedigt zich hoofdzakelijk met direct vuur en moet dus den aanvaller kunnen zien. De artillerie echter strijdt uit gedekte stellingen, dus niet in het gezicht van den aanvaller. Daarbij kan de artillerie stellingen uitkiezen, die zooveel mogelijk veiligheid tegen aanvallende vechtwagens geven. Dat kan echter de infanterie niet.

De infanterie bevindt zich dus vooraan en veelal in terrein, dat geen veiligheid tegen vechtwagens biedt. Derhalve kan de artillerie eerst gevaar door vechtwagenaanvallen loopen als de infanterie doorbroken is. Door de infanterie te beveiligen, beveiligen de pantserafweerafdeelingen dus indirect ook de artillerie. In 4 à 5 minuten kunnen moderne vechtwagens 1 km afleggen. Practisch zal het enkele schot der pantserafweerkanonnen echter ook niet verder dan 1 km op de snel bewegende doelen kans van treffen hebben. Derhalve moeten de Pantserafweer-Afdeelingen zich tamelijk ver vooraan bevinden om de infanterie nog tijdig te kunnen helpen. Zij zullen zich bij de verdediging dus moeten bevinden in de infanteriezone, naar achteren begrensd door de voorste lijn der artilleriezone.

Er wordt in dit artikel later nog de aandacht gevestigd op de waarde van vechtwagens als HET BESTE bestrijdingsmiddel van vijandelijke vechtwagens. Zij zijn het werkzaamste bestrijdingsmiddel, reeds omdat zij offensief te werk gaan. Daarna echter zijn het de pantserafweervuurmonden, die met hun wel is waar defensief, maar zeer krachtig optreden, ook aan ons Nederlandsche leger de hoog noodige beveiliging tegen de in massa optredende vijandelijke vechtwagens zullen moeten geven.

Men bedeele ze dus *rijkelijk* aan ons leger toe en drage zorg voor uitgezochte officieren en manschappen. Een groot deel van de anti-tank-afdeelingen zal *steeds strijdvaardig* moeten blijven. Dat kan alleen wanneer de manschappen een *zeer langen eerste-oefentijd* hebben.

5. De cavalerie.

Het Duitse regiment cavalerie bestaat uit 4 „Reiterschwadronen”, elk o.a. bewapend met 9 lichte mitrailleurs, en een „schwere Schwadron”. Dit 5e escadron is bewapend met zware mitrailleurs en mijnwerpers. De regimenten

der cavaleriedivisies hebben bovendien nog pantserafweergeschut en een peleton pioniers.

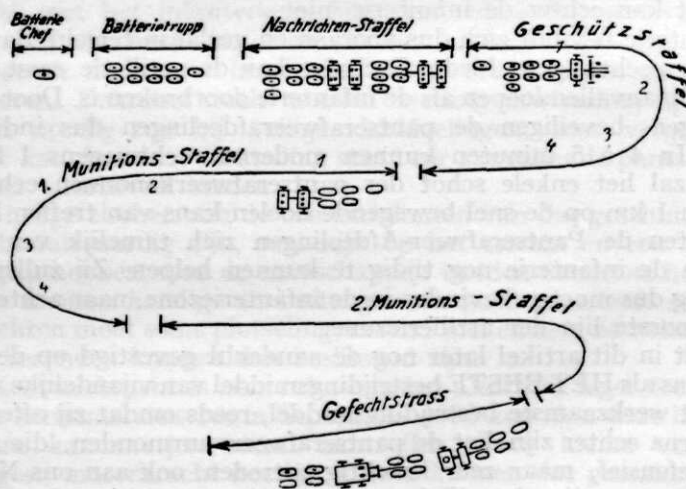
Daar Nederland slechts over weinig cavalerie beschikt en er — gelet op de veel voornamere andere eischen — niet aan te denken valt het aantal onzer escadrons uit te breiden, ware toch een versterking der vuurkracht te vinden door toevoeging van mortieren van 8, die zeer wel op pakpaarden zijn mee te voeren ¹⁾ en ruimere toebedeeling van lichte en zware mitrailleurs, terwijl gemotoriseerd infanteriegeschut al evenmin zal kunnen worden gemist.

6. De artillerie.

De Deutsche infanteriedivisie beschikt niet alleen over een regiment lichte artillerie, maar bovendien weldra over een regiment zware artillerie. Heeft dus reeds de Deutsche infanteriedivisie een belangrijk grootere artillerievuurkracht dan de Nederlandsche, men kan ervan oopaan, dat ook bij de grootere eenheden dergelijke krachtsverschillen te constateeren zijn.

De Deutsche lichte artillerie heeft paardentractie, doch de tot elke Afdeeling behorende „Leichte Artillerie Kolonne” beschikt voor het grootste deel over vrachtauto's

De indeeling van een batterij lichte artillerie blijkt het best uit afb. 2. De „Geschützstaffel” bestaat uit 2 sectiën, elk à 2 vuurmonden.

Afb. 2. Schets van een Deutsche lichte batterij.

Het Deutsche leger kent tegenwoordig alleen nog maar lichte en zware artillerie. De zware artillerie is op overeenkomstige manier als de lichte georganiseerd, doch beschikt gedeeltelijk over motortractie.

Reeds lang zijn deskundigen in Nederland ervan overtuigd, dat onze artillerie zeer belangrijk moet worden versterkt.

¹⁾ Per regiment huzaren is een sectie mr. van 8 ingedeeld, vervoerd op vrachtauto's. (Red.).

DE WEDEROPBOUW VAN ONS LEGER

DOOR H. A. F. G. VAN ERMEL SCHERER,

Luitenant-Generaal b.d.

IX (vervolg van blz. 233).

De genietroepen.

Voor de *pioniers* kan de regeling ongeveer gelijk zijn aan de infanterie.

We hebben noodig in de voorgestelde organisatie:

8 compagnieën bij de divisieën,

4 bataljons à 2 compagnieën legerkorpspioniers.

1 compagnie pioniers voor de lichte divisie op rijwielen.

1 bataljon à 2 compagnieën veldleger-pioniers.

4 compagnieën voor reserve-brigades.

6 compagnieën voor de territoriale verdediging.

8 compagnieën voor de Vg. Holland en ter beschikking van den O.L.Z.

Totaal 36 compagnieën pioniers en 1 compagnie op rijwielen.

Mocht het wenschelijk zijn bij de mobilisatie-dekking pioniers in te deelen, dan zullen dit afzonderlijke detachementen moeten zijn met dienstdijd gelijk aan de infanterie, dus 15 maanden. Zij blijven dan in het tweede dienstjaar met klein verlof en gaan daarna naar het depôt over.

In de vredes-organisatie zouden we noodig achten 1 *regiment pioniers*, gecommandeerd door een kolonel, met 4 bataljons elk met 1 compagnie onder bevel van een beroeps-kapitein. Het bataljon gecommandeerd door een majoor. Bij het regiment een luitenant-kolonel met dezelfde taak als deze hoofd-officier bij de infanterie heeft, bij mobilisatie bestemd voor commandant van het veldleger bataljon. Eerste oefening 9 maanden als bij de infanterie. Opleiding en gebruik van reserve-officieren en dienstplichtig kader als bij de infanterie. Zomer- en winterploeg. Bij de zomerploeg wordt bij elk bataljon een compagnie opgeleid, bij de winterploeg bij 2 bataljons; jaarlijks dus 6 compagnieën.

We zouden nu de voor het veldleger bestemde compagnieën willen vormen uit de 2 ± 4e jaar klasse, de jongste lichte aanvankelijk bestemd voor aanvulling, evenals bij de infanterie. Het eerste jaar kan men dan b.v. vormen bij elk bataljon een compagnie en uit de winterploeg twee divisie-compagnieën; het tweede jaar de 2e compagnie en uit de winterploeg weer twee divisie-compagnieën; het derde jaar bij een bataljon uit zomer- en winterploeg het veldleger-bataljon, bij de andere bataljons de overige 4 divisie-compagnieën.

Na het 4e jaar gaan de compagnieën in hun geheel over naar de 18 reserve-compagnieën n.l. die voor res.-brig., territoriale verdediging en Vg Holland. Jaarlijks dus 6 compagnieën. Zij bestaan dus uit de 5e, 6e en 7e lichte aangevuld door de 8e c.q. 9e. De rest naar het depôt.

Voor de lichte divisie jaarlijks een sectie op te leiden bij een zelfstandige

compagnie onder een beroeps-kapitein. Uit de 2e ± 5e jaargang is dus de compagnie compleet; verdere lichteningen naar het depôt.

Herhalings-oefeningen als bij de infanterie; dus 3 weken voor de 3e en 4e lichting. Voorts een herhalings-oefening van 6 dagen in het 5e, 6e of 7e jaar, zoo te regelen dat beurtelings met de territoriale regimenten en met reserve-brigades kan worden geoefend, waar zulks noodig is.

We kunnen hier de infanterie vrijwel op de voet volgen.

Voor de *verlichtings-troepen* zouden we een regiment wenschen met 5 à 4 bataljons. Eén voor de kust-verlichting, één voor het veldleger, één voor elk der lucht-verdedigingskringen. Desnoods zou voor het laatste met 2 bataljons volstaan kunnen worden. Elk bataljon vormt de noodige afdeelingen. Men kan hier b.v. uit 6 lichteningen afdeelingen vormen en de 7e t/m 11e lichting voor aanvulling of voor het depôt houden. Nauwkeurige berekening zou moeten uitmaken of misschien de 7e en 8e lichting ook nog voor de afdeelingen zou kunnen worden gebruikt.

De te verwachten verliezen zijn niet zoo groot als bij andere troepen, dus het depôt behoeft niet zoo sterk te zijn. Het is gewenscht de afdeelingen bij de opleiding voor een bepaalde taak op te leiden, de manschappen dus in een bepaalde afdeeling in te deelen, waarbij ze hun geheele diensttijd blijven.

Zomer- en winterploeg; de laatste $\frac{1}{3}$ à $\frac{1}{4}$ van de zomerploeg. Overigens alles als bij de infanterie. Herhalings-oefeningen in het 3e, 5e en 7e jaar (de laatste van 6 dagen).

Voor den *verbindingsdienst* is eveneens een regiment noodig, waarbij volgens dezelfde beginselen gewerkt wordt. We zullen dit niet uitwerken. Ook hier is het opleiden van geheele oorlogs-onderdeelen gewenscht, voor zoover dit bij dezen dienst mogelijk is.

De 3 regimenten zouden een *brigade* kunnen vormen onder een Generaal-majoor wiens oorlogs-bestemming pioniercommandant bij het Veldleger zou kunnen zijn. De regiments-commandanten zouden depôt-commandant kunnen worden.

Vechtwagens.

We zouden hiervan een bataljon willen vormen met 2 compagnieën. Dienst-tijd 15 maanden. Er wordt dus tot steun van de grensdekking steeds over 2 compagnieën beschikt.

Bij mobilisatie te vormen 5 à 6 compagnieën uit de jongste 3 lichteningen aangevuld door de 4e. Tijdperk van overgang als de jongste lichting voldoende geoefend is. 5e lichting voor het depôt. Oudere lichteningen bestemd voor depôt Motordienst. Opleiding van dienstplichtig kader en reserve-officieren als bij de pantserwagens, met dien verstande dat de officieren hun opleiding krijgen bij de S.R.O.I., immers zij moeten met de infanterie samenwerken. Cursus motortechniek is hierbij noodig.

De herhalings-oefening van 3 weken in het derde jaar. Een van 6 dagen bij den motordienst in het 6e jaar.

(Wordt vervolgd)

INLEIDENDE GEVECHTEN¹⁾

DOOR M. R. H. CALMEYER,

Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar aan de H.K.S.

A. ALGEMEEN.

Hebben de voorhoeden van een opmarcheerende groote eenheid met den tegenstander *gevechtsaanraking* verkregen, d.w.z. zijn zij gestoten op weerstand, die zij met eigen kracht en die der hun rechtstreeks steunende artillerie niet kunnen breken, dan is tusschen beide tegenstanders een *tijdelijk evenwicht* ontstaan.

Het is thans zaak dit evenwicht te verstoren en de balans naar de eigen zijde te doen omslaan.

De ondervonden weerstand kan worden geboden door:

— troepen, die de tegenstander ver voor zijn hoofdmacht heeft vooruitgeschoven (lichte troepen, infanterie op auto's);

— voorhoeden (in het geval, dat ook de tegenstander oprukt);

— weerstandbiedende voorposten (in het geval, dat de tegenstander zich ter verdediging inricht).

— achterhoeden (in het geval, dat de tegenstander terugtrekt);

Deze weerstanden, door den tegenstander georganiseerd tusschen zijn hoofdmacht en die van den aanvaller, moeten thans uit den weg worden geruimd om vrij baan te krijgen voor den aanval op 's vijands hoofdmacht. Zulks geschiedt door z.g. *inleidende gevechten*.²⁾

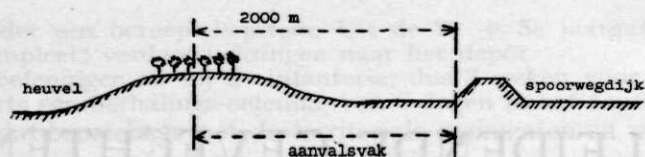
Hoezeer in de genoemde gevallen de kracht van 's vijands weerstand moge verschillen, toch dragen zij een *gemeenschappelijk kenmerk* en behooren zij daarom tactisch tot één klasse.

De weerstand wordt steeds geboden door afdeelingen, die, in verhouding tot het ingenomen front, een betrekkelijk geringe sterkte bezitten. Zij hebben wel is waar een aaneengesloten vuurfront kunnen vormen — anders ware geen *gevechtsaanraking* verkregen — doch dichtheid en diepte van het vuur zijn betrekkelijk gering. Daartegenover staat de andere partij eveneens in een zoo breed front, dat de beschikbare middelen te eenenmale onvoldoende zijn om in het geheele opmarsvlak tot den aanval te kunnen over gaan.

De inleidende gevechten zijn dus steeds een strijd tusschen tegenstanders, die,

¹⁾ Uit onze lezerskring kwam het verzoek weder een uitgewerkte tactische oefening op te nemen. Wij voldoen gaarne aan dit verzoek en kozen als onderwerp de inleidende gevechten omdat hierbij de beginselen van den aanval, ook voor kleine eenheden, goed tot hun recht komen. Daar het wintertijdperk zich voor het naderen van een dergelijke oefening het beste leent, beginnen wij met een theoretische bespreking en hopen deze in het najaar door een toepassing op de kaart te doen volgen.

²⁾ Indien de aanvaller met zekerheid weet, dat hij de *gevechtsaanraking* tot stand heeft gebracht met 's vijands vps. en indien hij besluit — onder het inzetten van alle beschikbare krachten — den aanval daarop onmiddellijk te doen volgen door den aanval op 's vijands hws, dan wordt de aanval op de vps. niet als een inleidend gevecht beschouwt. In dit geval toch vormt de aanval op de vps. slechts een phase van den hoofdaanval.

Dwarsdoorsnede van een voor een plaatselijken aanval gunstig gevormd terreingedeelte.

in verhouding tot de beschikbare middelen, op een te breed front zijn opgesteld om op het geheele front of zelfs op het grootste gedeelte daarvan een krachtactie te kunnen ontwikkelen.

Het beginsel der „*économie des forces*” moet hier uitkomst brengen.

Wil men er in slagen den ondervonden weerstand te breken, dan moeten de beschikbare middelen worden *geconcentreerd* tegen een zoodanig beperkt gedeelte van 's vijands front, dat hier voldoende kracht kan worden ontwikkeld om, als het ware met één vuistslag, dit frontgedeelte te verbrijzelen en zodoende een bres te slaan.

Een voorbeeld van een dergelijk optreden — zij het in den semi-bewegingsoorlog van 1918 — geeft kolonel LOIZEAU in „*LE COMBAT D'UNE DIVISION*”. Hij zegt hiervan (blz. 70).

„Ainsi, chacun des régiments va mener, sur un front de 700 à 800 mètres, une action liée à celle de la division, voisine qui la couvre et l'appuie sur son flanc extérieur. L'intervalle entre les deux attaques, 1.000 à 1200 mètres, constitue la zone passive où un bataillon assurera leur liaison et les couvrira sur leur flanc intérieur. Les moyens en artillerie dont la division dispose assurent un appui et une protection suffisante sur un front d'attaque qui se trouve ainsi proportionné à la capacité de feu de la division”.

In dit verband verdient ook te worden aangehaald een uitspraak van generaal VON MOSER in zijn „*FELDZUGSAUFZEICHNUNGEN 1914—1918*”. Als een der lessen van een reeks op breed front tegen de Russen geleverde gevechten schreef deze generaal als divisie-commandant 30 Juli 1915 in zijn dagboek: „ich muss die Artillerie und Munition, die mir zur Verfügung steht, noch mehr als bisher gegen einen, nicht zu breiten Teil der Angriffsfront vereinigen und gegen diesen Punkt auch die gesamten Pioniere, etwa zur Verfügung gestellte Minenwerfer und die noch kräftigsten Angriffstruppen ansetzen”.

Aangezien het *doel* echter niet is plaatselijk eenig terrein te winnen, doch om 's vijands weerstand over de geheele breedte op te ruimen, moeten deze plaatselijke aanvallen worden gericht tegen peilers van het vijandelijk front, m.a.w. tegen punten waarvan de vermeerstering den vijand dwingt ook de nevenliggende frontgedeelte te ontruimen of van waar het den aanvaller althans mogelijk is de nevenliggende frontgedeelten als het ware los te wrikken. Uiteraard zal ook de vijand veelal de beteekenis van deze punten hebben onderkend en zich derhalve hier zoo krachtig mogelijk tot weerstand hebben ingericht. Zodoende loopt men derhalve veel kans aan te vallen op 's vijands sterkste punten. Dit is echter niet — zooals wel eens wordt gemeend — de vooropgezette bedoeling, doch een onvermijdelijk gevolg van de omstandigheid, dat met een aanval op een zeer beperkt frontgedeelte niet te min een verstrekkend resultaat moet worden verkregen. Een gevaar verbonden aan het uitvoeren van plaatselijke aanvallen is, dat de tegenstander gelegenheid krijgt de aanvalstroepen uit de nevenliggende frontgedeelten echarpeerend te bevuren.

Het is derhalve *voordeelig* indien een plaatselijke aanval wordt uitgevoerd in een terreingedeelte, waarin van weerszijden moeilijk vuur kan worden gebracht.

Hoewel de te verwachten weerstand betrekkelijk gering is, moet men er zich voor hoeden deze te onderschatten. De huidige bewapening met tal van mitrailleurs

maakt het mogelijk reeds met betrekkelijk geringe krachten een vuurfront te vormen, waartegen infanterie, onvoldoende gesteund door artillerie of vechtwagens, zich te pletter loopt. De CHACO-OORLOG (1932—1935) heeft in dit opzicht lessen gegeven, die niet kunnen worden misverstaan. De uitwerking van het veldgeschut was in het zwaar bedekte terrein onvoldoende, terwijl slechts Bolivia vechtwagens bezat en dan nog slechts enkele exemplaren, die deels te licht waren, deels technische gebreken vertoonden. Onder deze omstandigheden bleek de vuurkracht van in stelling staande infanterie frontaal vrijwel onoverwinnelijk en zulks ondanks de veelal geringe schootsvelden en de ijle lineaire bezetting der stellingen. De strijd in SPANJE heeft deze lessen nogmaals bevestigd en doet zien welk een taai weerstandsvermogen de huidige bewapening aan een hardnekkigen verdediger heeft geschonken.

Vechtwagens leenen zich uitnemend om, indien het terrein zulks toelaat, bij inleidende gevechten te worden ingezet. Met deze mobiele strijdmiddelen kan snel en verrassend een sterke aanvalskracht tegen een frontgedeelte worden samengetrokken.

Beschikt men, zooals bij het Nederlandsche leger vooralsnog het geval is, niet over vechtwagens, dan moet 's vijands vuur uitsluitend door de *artillerie* en de *vuurwapenen der infanterie* worden onderdrukt. Tevens moet ook dan worden gestreefd naar *verrassing*, teneinde den vijand te beletten zijnerzijds de aanvalstroepen onder geconcentreerd vuur te nemen en zoodoende de aanval in de kiem te smoren.

(Wordt vervolgd).

Betaling Abonnement 3e kwartaal 1937

Tot 5 JULI a.s. bestaat gelegenheid het abonnement voor het 3e KWARTAAL 1937 à f 2.50 (Binnenland) te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V. met duidelijke vermelding waarvoor het bedrag bedoeld is.

Na dien datum zal over het abonnement, verhoogt met 15 cent incassokosten, per kwitantie worden beschikt.

Wie na 5 Juli gireert is dus de incassokosten verschuldigd.

Aan abonné's, die gebruik wenschen te maken van automatische gireering, zenden wij gaarne een ingevuld machtigingsformulier.

ADMINISTRATIE „DE MILITAIRE SPECTATOR”
Zwarteweg 1, Den Haag.

maakt het mogelijk reeds met betrekkelijk geringe krachten een vuurfront te vormen, waartegen infanterie, onvoldoende gesteund door artillerie of vechtwagens, zich te pletter loopt. De CHACO-OORLOG (1932—1935) heeft in dit opzicht lessen gegeven, die niet kunnen worden misverstaan. De uitwerking van het veldgeschut was in het zwaar bedekte terrein onvoldoende, terwijl slechts Bolivia vechtwagens bezat en dan nog slechts enkele exemplaren, die deels te licht waren, deels technische gebreken vertoonden. Onder deze omstandigheden bleek de vuurkracht van in stelling staande infanterie frontaal vrijwel onoverwinnelijk en zulks ondanks de veelal geringe schootsvelden en de ijle lineaire bezetting der stellingen. De strijd in SPANJE heeft deze lessen nogmaals bevestigd en doet zien welk een taai weerstandsvermogen de huidige bewapening aan een hardnekkigen verdediger heeft geschonken.

Vechtwagens leenen zich uitnemend om, indien het terrein zulks toelaat, bij inleidende gevechten te worden ingezet. Met deze mobiele strijdmiddelen kan snel en verrassend een sterke aanvalskracht tegen een frontgedeelte worden samengetrokken.

Beschikt men, zooals bij het Nederlandsche leger vooralsnog het geval is, niet over vechtwagens, dan moet 's vijands vuur uitsluitend door de *artillerie* en de *vuurwapenen der infanterie* worden onderdrukt. Tevens moet ook dan worden gestreefd naar *verrassing*, teneinde den vijand te beletten zijnerzijds de aanvalstroepen onder geconcentreerd vuur te nemen en zodoende de aanval in de kiem te smoren.

(Wordt vervolgd).

Betaling Abonnement 3e kwartaal 1937

Tot 5 JULI a.s. bestaat gelegenheid het abonnement voor het 3e KWARTAAL 1937 à f 2.50 (Binnenland) te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V. met duidelijke vermelding waarvoor het bedrag bedoeld is.

Na dien datum zal over het abonnement, verhoogt met 15 cent incassokosten, per kwitantie worden beschikt.

Wie na 5 Juli gireert is dus de incassokosten verschuldigd.

Aan abonné's, die gebruik wenschen te maken van automatische gireering, zenden wij gaarne een ingevuld machtigingsformulier.

ADMINISTRATIE „DE MILITAIRE SPECTATOR”
Zwarteweg 1, Den Haag.

SAMENWERKING TUSSCHEN VLIEG- TUIGEN EN LICHT TROEPEN

DOOR G. F. IMMINK,

Eerste-luitenant der huzaren, waarnemer bij de L.V.A.

1. Het materieel.

Bij het uitbreken van een gewapend conflict moet de Lt. B. o.i. kunnen beschikken over een vliegtuiggroep of een gedeelte daarvan.

Zowel voor de artillerie bij de Lt. B. als voor den verkenningdienst is het beslist noodzakelijk dat wordt beschikt over een Ar. V.A. en een Ver. V.A. Daar het dikwijls noodig zal zijn opdrachten beschermd uit te voeren (rekening houdende met numerieke meerderheid in de lucht van den vijand) volgt hieruit, dat indeeling van een Bes. V.A. mede een eerste vereischte is. Daar een Ver. V.A. slechts 8 toestellen telt, een Ar. V.A. en een Bes. V.A. ieder bestaan uit 6 toestellen en er rekening mede moet worden gehouden dat $\frac{1}{3}$ van het materieel buiten gevecht is (*motorstoringen, enz.*), blijkt hieruit, dat — ook indien een volledige vliegtuiggroep is ingedeeld — men met het geven van opdrachten zeer spaarzaam moet zijn.

2. De Vliegtuigbemanning.

Bij moderne lichte troepen is een innige samenwerking tusschen deze troepen en vliegtuigen onontbeerlijk. De opleiding tot waarnemer is veelzijdig en omvat die tot tactisch-, strategisch-, en artillerie-waarnemer. Hoewel dus wordt gestreefd naar het opleiden van „allround” waarnemers, doet de moeilijkheid om tactische opdrachten voor lichte troepen uit te voeren zich zeer gevoelen, wanneer geen lid der vliegtuigbemanning tot de lichte troepen behoort. Het karakteristieke optreden der lichte troepen maakt het uitvoeren van dergelijke opdrachten ten behoeve der Lt. B. zeer moeilijk. Verscheidene malen gebeurt het, dat berichten moeten worden afgeschoten op marcheerende troepenonderdeelen, omdat het bewuste onderdeel niet in de gelegenheid was zich kenbaar te maken door het uitleggen van de U seinlap. Om dit te kunnen uitvoeren moet men een zeer goed denkbeeld hebben omtrent het gevecht van lichte troepen. Een dergelijk inzicht is over het algemeen alleen te verwachten bij waarnemers, afkomstig uit de lichte troepen. Het zou derhalve zeer gewenscht zijn, dat de Lt. B. over het noodige aantal officieren-waarnemer beschikte.

Nu wijst de practijk echter uit dat de Lt. B. daarvan slechts zeer spaarzaam of beter gezegd onvoldoende voorzien is. Het zou daarom gewenscht zijn, dat jaarlijks, zoowel bij de school voor res. officieren der wielrijders als bij die der cavalerie, één of meer aspiranten werden aangewezen om een opleiding te volgen tot res. officier-waarnemer, nadat bijv. het sergeants of wachtmeesters-

examen met gunstig gevolg is afgelegd. Men zal mij kunnen aanvoeren, dat de boven bedoelde opdrachten in werkelijkheid wel mede zullen vallen. Inderdaad geven de manoeuvres niet altijd een juist oorlogsbeeld, omdat nu eenmaal in een bepaald tijdsverloop één bepaalde oefening moet aflopen. Daartegenover staat, dat in oorlogstijd nog meer dan bij oefeningen bij het gevecht der lichte troepen, de kans bestaat plotseling voor verrassingen te worden gesteld.

Daarom is het noodig, dat de waarnemer reeds in vreedetijd de moeilijkste problemen op te lossen heeft. Men moet het onmogelijke vragen om het mogelijke te bereiken.

3. Eischen te stellen aan Ar. V.A. en Ver. V.A.

a. De Ar. V.A.

De taak, die aan de weinige artillerie, ingedeeld bij de Lt. B., wordt opgedragen is zoo uiterst belangrijk dat hier zeer zeker een Ar. V.A. van onschatbare waarde is. Dikwijls zal de artillerie, in verband met hare opdracht, over veel minder gunstige waarnemingspunten beschikken dan de artillerie ten behoeve van een D.G. of Divisie.

Laat men voorts vooral niet uit het oog verliezen het begrip „tijd”. De tijd noodig voor het inschieten tot het uitwerkingsvuur is, met gebruik van een artillerievliegtuig 7—12 minuten. Ook het voorkomen van „munitiever-spilling” treedt vooral bij de lichte troepen op den voorgrond.

b. De Ver. V.A.

De taak van de Ver. V.A. ingedeeld bij de Lt. B., zal hoofdzakelijk bestaan uit het verkennen op korten afstand (*tactische verkenning*). Deze verkenning heeft ten doel den C. Lt. B. de noodige inlichtingen te verschaffen, die niet reeds zijn verkregen door de verkenningsorganen der hoogere commandanten. In het algemeen zal de Ver. V.A. het beste optreden, indien de vijand tot op dusdanigen afstand is genaderd, dat diens maatregelen van invloed zijn op de wijze van in het gevecht komen der Lt. B.

Daar de opdrachten zullen behelzen het verkennen van marschcolonnas en troepen in het terrein, is men hier hoofdzakelijk op de oogverkenning aangewezen (dus geringe hoogte). Ook detail-verkenningen (verkennen van het terrein waarover eigen troepen moeten oprukken) kunnen slechts op geringe hoogte worden uitgevoerd. Omdat de afstand tot den vijand gering is en op lage hoogte moet worden gevlogen, volgt hieruit, dat tegenwerking van vijandelijke luchtstrijdkrachten is te verwachten. Bij deze verkenningen is het dus noodzakelijk, dat de opdrachten *beschermd* worden uitgevoerd (*Bes. V.A.*) Voor dergelijke tactische opdrachten een vliegtuigtype te bestemmen (voorzien van de noodige vuurorganen) dat zonder bescherming kan worden uitgezonden, lijkt mij ongewenscht. De aandacht van den waarnemer moet blijvend gericht zijn op de uitvoering van zijn opdracht en niet op eventuele aanvallen van vijandelijke vliegtuigen.

Het lijkt mij zeer gewenscht de vliegtuigen van de Ver. V.A. van een *lichte bommenuitrusting* te voorzien. Bij een marsch van de Lt. B. naar den vijand kan een verkenningsvliegtuig, voorzien van een lichte bommenuitrusting, grooten steun verleenen aan door den C. Lt. B. uitgezonden verkenningsdetachementen door plaatselijke vijandelijke weerstanden op te ruimen en op deze wijze een verkenningsdetachment lucht te verschaffen.

Indien slechts over weinig vliegtuigen kan worden beschikt, moet geen berichtenwisseling tusschen den commandant van het verkenningdetachement en het vliegtuig plaats hebben, tenzij door den C. Lt. B. gelast is op bepaalde uren een bericht uit te leggen.

In dit geval zal de uitslag van de opdracht, die den waarnemer heeft uit te voeren, onmiddellijk aan den C. Lt. B. moeten worden gemeld. Het zal een uitzonderingsgeval zijn, indien de waarnemer van zijn opdracht afwijkt en bijzondere meldingen (bijv. „een aanval bedreigt U uit de richting waarin ik vlieg”) per berichtkoker bij een verkenningdetachement afschiet.

Zou de C. Lt. B. over voldoende vliegtuigen beschikken, waardoor hij de verkenningvliegtuigen steeds kan aflossen, dan zou een nagenoeg blijvende verbinding tusschen de verkenningdetachementen en het verkenningvliegtuig (c.q. de vliegtuigen) kunnen bestaan.

In dit geval zou de C.-Verk. Det. wèl door middel van zijn U-seinlap plaatselijke vijandelijke weerstanden kunnen melden en het vliegtuig hierop onmiddellijk zijn steun kunnen verleenen.

Resumeerende kom ik tot de gevolgtrekking dat onze Lt.B. moet beschikken over:

1. Een volledige vliegtuiggroep, waarbij verscheidene vliegtuigen met bommenuitrustingen.
2. Over de noodige waarnemers uit het personeel der wielrijders of cavalerie.

NIEUWE UITGAVEN

Les marais de Saint-Gond 5-10 Septembre 1914, door Kolonel A. GRASSET. Uitg. PAYOT, Parijs. Prijs fr. 20.—.

Nadat Kolonel GRASSET in een aantal deelen der serie „*La guerre en action*” de grenslagen Augustus 1914 schilderde, wijdde zijn vaardige pen zich aan de tafereelen van den slag aan de Marne. In „*De Militaire Spectator*” 1936, blz. 207, bespraken wij zijn beschrijving van „*La bataille des deux Morins*”, den strijd tusschen het Fransche 5e Leger onder FRANCHET D' ESPEREY en den rechtervleugel van het Duitsche 2de Leger onder VON BÜLOW. Thans is aan de beurt het Oost van het 5de Leger strijdende 9de Leger onder FOCH, dat achter en ter weerszijden van de moerassen van Saint-Gond den druk weerstond van VON BÜLOW's linkervleugel en van het leger van VON HAUSSEN.

Weder doet schr. ons op de verschillende commandoposten de spanning mede gevoelen van den slag, waarin de legendarische uitspraak ontstond, „*Ma droite est enfoncée; ma gauche recule; situation excellente. J'attaque*”. Samentrekking van een op 8 September door FOCH uitgegeven inlichtingsrapport. Wij vermeenen, dat de door FOCH hier toegepaste tactiek van „*plus qu'on est faible, plus qu'on attaque*” bij de moderne wapenwerking groote gevaren bergt, tenzij voor gemechaniseerde eenheden. Voorbeeldig blijft echter de onbuigzame wil tot volhouden, die de zege wegdroeg. De slag aan de Marne zal steeds een voorbeeld blijven van de stelling, dat de strijd wordt gewonnen door den commandant, die een kwartier langer volhoudt dan den tegenstander.

Het jongste werk van Kolonel GRASSET rekenen wij, evenals zijn vroegere uitgaven, tot de beste en boeiendste krijgsgeschiedkundige lectuur.

C.

„**Le Grand Condé**”, door HENRI MALO. Uitg. *Editions Albin Michel*, Paris. Prijs frs. 25.

Indien slechts over weinig vliegtuigen kan worden beschikt, moet geen berichtenwisseling tusschen den commandant van het verkenningdetachement en het vliegtuig plaats hebben, tenzij door den C. Lt. B. gelast is op bepaalde uren een bericht uit te leggen.

In dit geval zal de uitslag van de opdracht, die den waarnemer heeft uit te voeren, onmiddellijk aan den C. Lt. B. moeten worden gemeld. Het zal een uitzonderingsgeval zijn, indien de waarnemer van zijn opdracht afwijkt en bijzondere meldingen (bijv. „een aanval bedreigt U uit de richting waarin ik vlieg”) per berichtkoker bij een verkenningdetachement afschiet.

Zou de C. Lt. B. over voldoende vliegtuigen beschikken, waardoor hij de verkenningvliegtuigen steeds kan aflossen, dan zou een nagenoeg blijvende verbinding tusschen de verkenningdetachementen en het verkenningvliegtuig (c.q. de vliegtuigen) kunnen bestaan.

In dit geval zou de C.-Verk. Det. wèl door middel van zijn U-seinlap plaatselijke vijandelijke weerstanden kunnen melden en het vliegtuig hierop onmiddellijk zijn steun kunnen verleenen.

Resumeerende kom ik tot de gevolgtrekking dat onze Lt.B. moet beschikken over:

1. Een volledige vliegtuiggroep, waarbij verscheidene vliegtuigen met bommenuitrustingen.
2. Over de noodige waarnemers uit het personeel der wielrijders of cavalerie.

NIEUWE UITGAVEN

Les marais de Saint-Gond 5-10 Septembre 1914, door Kolonel A. GRASSET. Uitg. PAYOT, Parijs. Prijs fr. 20.—.

Nadat Kolonel GRASSET in een aantal deelen der serie „*La guerre en action*” de grenslagen Augustus 1914 schilderde, wijdde zijn vaardige pen zich aan de tafereelen van den slag aan de Marne. In „*De Militaire Spectator*” 1936, blz. 207, bespraken wij zijn beschrijving van „*La bataille des deux Morins*”, den strijd tusschen het Fransche 5e Leger onder FRANCHET D' ESPEREY en den rechtervleugel van het Duitsche 2de Leger onder VON BÜLOW. Thans is aan de beurt het Oost van het 5de Leger strijdende 9de Leger onder FOCH, dat achter en ter weerszijden van de moerassen van Saint-Gond den druk weerstond van VON BÜLOW's linkervleugel en van het leger van VON HAUSSEN.

Weder doet schr. ons op de verschillende commandoposten de spanning mede gevoelen van den slag, waarin de legendarische uitspraak ontstond, „*Ma droite est enfoncée; ma gauche recule; situation excellente. J'attaque*”. Samentrekking van een op 8 September door FOCH uitgegeven inlichtingsrapport. Wij vermeenen, dat de door FOCH hier toegepaste tactiek van „*plus qu'on est faible, plus qu'on attaque*” bij de moderne wapenwerking groote gevaren bergt, tenzij voor gemechaniseerde eenheden. Voorbeeldig blijft echter de onbuigzame wil tot volhouden, die de zege wegdroeg. De slag aan de Marne zal steeds een voorbeeld blijven van de stelling, dat de strijd wordt gewonnen door den commandant, die een kwartier langer volhoudt dan den tegenstander.

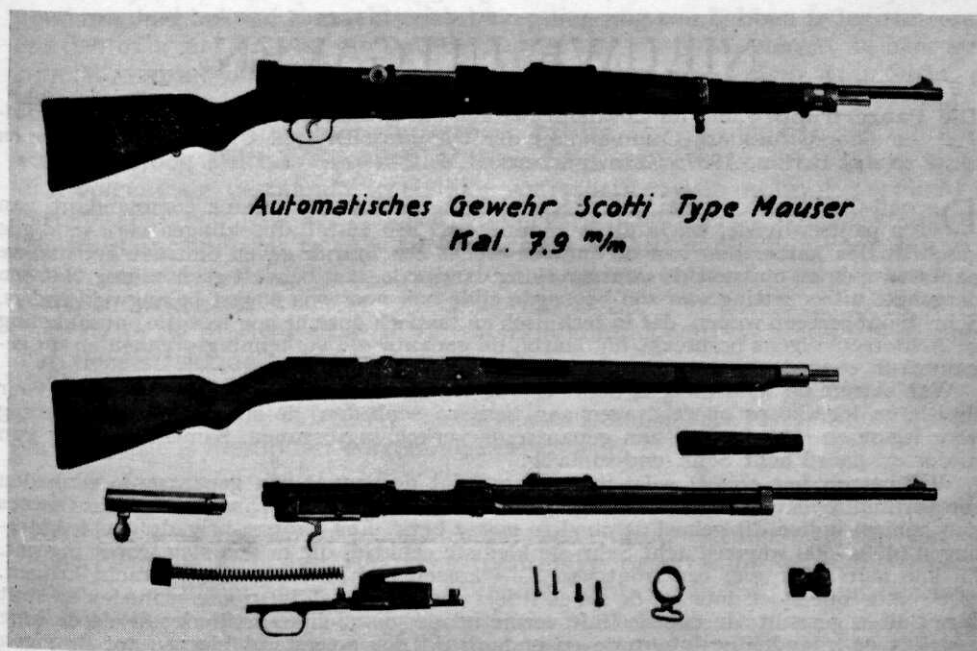
Het jongste werk van Kolonel GRASSET rekenen wij, evenals zijn vroegere uitgaven, tot de beste en boeiendste krijgsgeschiedkundige lectuur.

C.

„**Le Grand Condé**”, door HENRI MALO. Uitg. Editions Albin Michel, Paris. Prijs frs. 25.

AUTOMATISCH GEWEER „SCOTTI- MAUSER”, KALIBER 7.9 m.m.

Het bekende éénheidsautomatische sluitstuk Scotti is toegepast op het Mausergeweer. Het aldus ontstane automatische geweer is 1.151 m lang, weegt 4.230 kg en mag dus als een handelbaar wapen worden gekenmerkt. De lengte van den loop bedraagt 600 mm = 76 kaliber. Het vizier loopt van 100—2000 m, en is gemakkelijk te wijzigen voor een ander ballistisch vermogen, b.v. bij wijziging van het projectiel gewicht of van de aanvangs-snelheid.

Bij het stelsel Scotti staat de loop vast en is gegrendeld bij het schot. Bij het vooruitgaan van het sluitstuk heeft eerst het grendelen plaats en daarna het afvuren. Door afgetapt gas wordt druk op het sluitstuk uitgeoefend, waardoor dit ontgrendeld wordt en terug begint te glijden. De in den loop nog heerschende druk zorgt voor het verder terugglijden, voor het uitwerpen van de huls en voor het spannen van de sluit- tevens slagveer. Na elk schot blijft het sluitstuk open staan, zoodat afgaan van een schot door verhitting van een patroon in de kamer niet kan voorkomen. Vervuiling van het wapen in dezen stand kan door een eenvoudige handgreep worden voorkomen.

De voornaamste verdere gegevens zijn:

Lengte van de richtas	503.5 mm.
Aantal rechtsche trekken	4
Spoed	240 mm = 30 kal.
Gewicht van den houder ledig.	7.0 g.
„ gevuld met 5 patronen	126.5 g.
Max. gewicht der patroon	23.9 g.
Gewicht van den kogel	10.0 g.
„ van de lading	3.2 g.
Lengte van de patroon	80.6 mm.
Max. lengte van den kogel	28.4 mm.
Aanvangssnelheid	835 m/sec.
Gemiddelde max. gasdruk	3150 at.
Practische vuursnelheid	42—60 sch/min.

De model-Mauser bajonet kan worden gebruikt. De handelbaarheid en het vermogen zouden het automatisch geweer Scotti-Mauser geschikt maken als eenheidswapen voor alle troepen.

R. M.

NIEUWE UITGAVEN

Die Panzertruppen und ihr Zusammenwirken mit den anderen Waffen, door Generaal-majoor GUDERIAN, Commandant der 2 Pantser-Divisie. Uitg.: *E. S. Mittler en Sohn*, Berlijn, 1937. Gekartonneerd R.M. 2,—.

De oud-Chef van den Staf der „Krafftfahrkampfruppen“, thans commandant van een pantserdivisie, wil in dit beknopte, door een 16-tal afbeeldingen verlevendigde geschrift den kameraden van de andere wapens een indruk geven omtrent het nieuwe pantserwapen en omtrent de samenwerking daarmede. Het behoeft geen betoog, dat een dergelijke uiteenzetting van zoo bevoegde zijde ook voor ons hoogst belangwekkend is. Schr. toont ons een wapen, dat in technisch en tactisch opzicht nog in volle ontwikkeling is. Achtereenvolgens bespreekt hij daarbij de gepantserde verkenningorganen en de gepantserde eenheden voor den slag.

Wat betreft de *verkenning* is Schr. er voorstander van de tactische verkenning voor divisie en legerkorps op te dragen aan bereden eenheden, de strategische verkenning voor legers en legergroepen aan gepantserde verkenningorganen. Samenkoppeling van motor en paard acht Schr. ondoelmatig.

Wat betreft het *gevecht* wijst Schr. er op, dat de aanval van gepantserde eenheden een verbinding is van vuur en beweging onder bescherming van pantser en slechts succes kan hebben indien dit geheel de noodige *massa* bezit. Een pantser-brigade van 4 Afdelingen (400—500 wagens) acht Schr. de kleinste eenheid, die in den slag wordt ingezet. Zij kan aanvallen over een front van 2—4 km en bijv. de volgende opdracht krijgen. „De eerste linie stoot door tot de cp. en reserves der vijandelijke groote eenheden en stelt deze buiten gevecht; de tweede linie vernietigt de vijandelijke artillerie; de derde linie bestrijdt de vijandelijke infanterie en onderdrukt den weerstand hiervan tot de eigen infanterie is genaderd, alsdan verzamelen de vew. en komen ter beschikking van hun commandant.“ Men ziet hier tevens hoe Schr. zich de *samenwerking* met de infanterie denkt. De vew. onderdrukken 's vijands art. en inf. vuur ten bate van de eigen infanterie, zonder hiermede echter nauw te worden samengekoppeld. Ook het eigen art. vuur brengt Schr. niet in nauw verband met de vew. doch beperkt de taak hiervan tot een korte inleidende beschieting, welke soms achterwege kan blijven, en beschermende vuren. Er is dus een aanmerkelijk verschil met de veel nauwere samenwerking tusschen de verschillende wapens, die — blijkens de „*Instr. sur l'emploi tactique des grandes unités*“ — in *Frankrijk* noodig wordt geoordeeld.

Wij hopen, dat het Nederlandsche officierskorps in ruimen kring van dit beknopte geschrift zal kennis nemen. Het gedrukte woord vormt, helaas, vooralsnog voor ons vrijwel het eenigste middel om kennis te verkrijgen omtrent een der hoofdwapens van een moderne strijdmacht.

C.

Lengte van de richtas	503.5 mm.
Aantal rechtsche trekken	4
Spoed	240 mm = 30 kal.
Gewicht van den houder ledig.	7.0 g.
„ gevuld met 5 patronen	126.5 g.
Max. gewicht der patroon	23.9 g.
Gewicht van den kogel	10.0 g.
„ van de lading	3.2 g.
Lengte van de patroon	80.6 mm.
Max. lengte van den kogel	28.4 mm.
Aanvangssnelheid	835 m/sec.
Gemiddelde max. gasdruk	3150 at.
Practische vuursnelheid	42—60 sch/min.

De model-Mauser bajonet kan worden gebruikt. De handelbaarheid en het vermogen zouden het automatisch geweer Scotti-Mauser geschikt maken als eenheidswapen voor alle troepen.

R. M.

NIEUWE UITGAVEN

Die Panzertruppen und ihr Zusammenwirken mit den anderen Waffen, door Generaal-majoor GUDERIAN, Commandant der 2 Pantser-Divisie. Uitg.: *E. S. Mittler en Sohn*, Berlijn, 1937. Gekartonneerd R.M. 2,—.

De oud-Chef van den Staf der „Krafftfahrkampfruppen“, thans commandant van een pantserdivisie, wil in dit beknopte, door een 16-tal afbeeldingen verlevendigde geschrift den kameraden van de andere wapens een indruk geven omtrent het nieuwe pantserwapen en omtrent de samenwerking daarmede. Het behoeft geen betoog, dat een dergelijke uiteenzetting van zoo bevoegde zijde ook voor ons hoogst belangwekkend is. Schr. toont ons een wapen, dat in technisch en tactisch opzicht nog in volle ontwikkeling is. Achtereenvolgens bespreekt hij daarbij de gepantserde verkenningorganen en de gepantserde eenheden voor den slag.

Wat betreft de *verkenning* is Schr. er voorstander van de tactische verkenning voor divisie en legerkorps op te dragen aan bereden eenheden, de strategische verkenning voor legers en legergroepen aan gepantserde verkenningorganen. Samenkoppeling van motor en paard acht Schr. ondoelmatig.

Wat betreft het *gevecht* wijst Schr. er op, dat de aanval van gepantserde eenheden een verbinding is van vuur en beweging onder bescherming van pantser en slechts succes kan hebben indien dit geheel de noodige *massa* bezit. Een pantser-brigade van 4 Afdelingen (400—500 wagens) acht Schr. de kleinste eenheid, die in den slag wordt ingezet. Zij kan aanvallen over een front van 2—4 km en bijv. de volgende opdracht krijgen. „De eerste linie stoot door tot de cp. en reserves der vijandelijke groote eenheden en stelt deze buiten gevecht; de tweede linie vernietigt de vijandelijke artillerie; de derde linie bestrijdt de vijandelijke infanterie en onderdrukt den weerstand hiervan tot de eigen infanterie is genaderd, alsdan verzamelen de vew. en komen ter beschikking van hun commandant.“ Men ziet hier tevens hoe Schr. zich de *samenwerking* met de infanterie denkt. De vew. onderdrukken 's vijands art. en inf. vuur ten bate van de eigen infanterie, zonder hiermede echter nauw te worden samengekoppeld. Ook het eigen art. vuur brengt Schr. niet in nauw verband met de vew. doch beperkt de taak hiervan tot een korte inleidende beschieting, welke soms achterwege kan blijven, en beschermende vuren. Er is dus een aanmerkelijk verschil met de veel nauwere samenwerking tusschen de verschillende wapens, die — blijkens de „*Instr. sur l'emploi tactique des grandes unités*“ — in *Frankrijk* noodig wordt geoordeeld.

Wij hopen, dat het Nederlandsche officierskorps in ruimen kring van dit beknopte geschrift zal kennis nemen. Het gedrukte woord vormt, helaas, vooralsnog voor ons vrijwel het eenigste middel om kennis te verkrijgen omtrent een der hoofdwapens van een moderne strijdmacht.

C.

BEOEFENING VAN HET TUCHTRECHT IN DE WEERMACHT

OPTREDEN VAN MEERDEREN IN BURGERKLEEDING.

Naar aanleiding van de sententie van het Hoog Militair Gerechtshof, waarbij het vonnis van den Krijgsraad bij de landmacht werd bevestigd, houdende veroordeeling van een huzaar, die had geweigerd te voldoen aan het bevel van een meerdere in burger om uit een auto te komen, omdat hij meende dat een in burger gekleede meerdere, ook nadat hij zich als zoodanig had bekend gemaakt, zich bovendien nog zou hebben te legitimeeren, werden door het lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de heer VAN DER WAERDEN overeenkomstig art. 112 van het Reglement van Orde, de navolgende vragen aan de Ministers van Defensie en van Justitie gesteld:

1. Zijn de Ministers niet van oordeel, dat nu, ten gevolge van een sententie van het Hoog Militair Gerechtshof voor de praktijk is komen vast te staan, dat volgens de bestaande wettelijke voorschriften een militair verplicht is eerbetoon te bewijzen aan iederen willekeurigen burger, die, onder voorgeven een militair superieur te zijn, zulks verlangt, er alle aanleiding voor den wetgever bestaat tot ingrijpen, teneinde aan dezen onhoudbaren toestand een einde te maken?

2. Zijn de Ministers bereid de totstandkoming van wettelijke bepalingen van deze strekking te bevorderen?

Door den Minister van Staat, Minister van Defensie, a.i. en door den Minister van Justitie is hierop het volgende geantwoord:

1 en 2.

In het geval bedoeld in de betrokken sententie van het Hoog Militair Gerechtshof heeft een in burger gekleede officier die er getuige van was dat een dienstplichtige zich aan een krijgstuchtelijke overtreding schuldig maakte, dezen, na zich met naam en rang bekend te hebben gemaakt, gelast zijn naam op te geven; de vordering ging gepaard met het bevel de houding aan te nemen.

Het gold hier dus — anders dan in de vragen schijnt te zijn aangenomen — niet een vordering tot het bewijzen van eerbetoon, doch een optreden terzake van een gepleegd tuchtrechtelijk vergrijp tot welk optreden een meerdere, ongeacht of hij in uniform dan wel in burgerkleeding is, volgens de wettelijke voorschriften verplicht is.

Door de sententie, waarbij een vonnis van den Krijgsraad werd bevestigd, is nog eens tot uitdrukking gekomen het voor een richtige handhaving der krijgstucht onontbeerlijk beginsel, dat de wettelijke gehoorzaamheidsplicht van den mindere ook geldt tegenover den meerdere in burgerkleeding.

In het onderwerpelijke geval kon in verband met de wijze waarop en de omstandigheden waaronder de meerdere in burger optrad, aan diens kwaliteit redelijkerwijze geen twijfel bestaan. Ook overigens zijn op dit gebied in de

practijk geen feiten bekend — met name is niet gebleken, dat burgers tegenover militairen als militair superieur zijn opgetreden — welke aanleiding zouden kunnen geven tot eenige nadere voorziening”.

De nauw met deze materie in verband staande quaestie van het legitimatiebewijs heeft in de vragen en het antwoord geen directe behandeling gevonden. Des te meer stof heeft zij doen opwaaien in de dagbladen en zoo is zij ook ter sprake gekomen op de Eerste Jaarlijksche Algemeene Vergadering van de MILITAIR RECHTELIJKE VEREENIGING.

Nopens deze aangelegenheid is een bijzonder belangwekkend hoofdartikel verschenen in het avondblad van het „HET VADERLAND” van 24 November 1936 en in „DE TELEGRAAF”, waaruit wij het volgende ontleenen:

„Het ongeluk is o.i. dat men er met een legitimatiebewijs óók niet komt. Ja, zelfs niet met de uniform: juist in Köpenick is dat bewezen! Wie het leger een poets wil bakken, zal altijd nog wel de beschikking over een uniform of een legitimatiebewijs kunnen verkrijgen.

Bovendien zoo de Overheid, door toe te geven aan het verlangen naar zekerheid als grondslag voor den gehoorzaamheidsplicht, zelf het beginsel in gevaar brengen, waar de geheele militaire organiatie op berust: de onmiddellijke gehoorzaamheid aan iederen meerdere. Wie de aanspraken van den mindere op zekerheid erkent zal ook moeten billijken, wanneer deze bij onzekerheid niet gehoorzaamt vóór hij zekerheid heeft verkregen; de onbekende meerdere zou hem dus desgevraagd moeten weten te overtuigen van zijn recht om de uniform te dragen, dan wel van echtheid van het legitimatiebewijs en van zijn bevoegdheid om dat te voeren.

Deze consequenties zal wel niemand willen aanvaarden.

Ergens zal men een grens moeten trekken, waarbij echter principieel de kans op misbruiken en schijnbare onbillijkheden dadelijk weer voor den dag komt: zal b.v. de ondergeschikte iederen burger als meerdere erkennen, die een penning vertoont, zonder dat hij dien penning nauwkeurig mag onderzoeken en zonder verder bewijs te mogen vragen van diens recht daarop? Het komt ons voor, dat men, eenmaal van het beginsel afwijkende, bezwaarlijk halfweg kan blijven steken. En op dien weg wordt de uitoefening van het gezag steeds meer afhankelijk van heen en weer gepraat en geredeneer — wordt het overreden in plaats van bevelen!

Hoe gemakkelijk zou het, wanneer legitimatie de voorwaarde werd, voor den kwaadwillige worden om onbekendheid te simuleeren en zich vrijheden tegenover den meerdere te veroorloven vóór deze in staat is zijn bewijzen te vertoonen en den mindere van de rechtmatigheid daarvan te overtuigen”.

Wij mogen in dit verband ook onze prijsvraag nr. 13 in herinnering brengen, waarvan de oplossing is gegeven op blz. 102 e.v. van de Maart-aflevering 1936.

Daarbij werd de aandacht gevestigd op de Ministerieele aanschrijving van 12 December 1935, IIe Afd., B, nr. 17 (M.R.T. XXXI, blz. 438), houdende motiveering van de ernstige schade, welke voor de goede handhaving van de krijgstucht zou voortvloeien uit het afhankelijk stellen van het optreden van den meerdere van het door dezen vertoonen van een legitimatiebewijs.

Wij wezen bij die gelegenheid — en wij meenen er goed aan te doen dat nog eens te herhalen — op de noodzakelijkheid, dat de

minderen bij de „Theorie Krijgstucht” in dezen zin worden opgevoed. De mindere wete, dat hij ook aan den zich in burgerkleeding bevindenden en zich als zoodanig bekendmakenden meerdere heeft te gehoorzamen.

Zij voorts gewezen op de Dispositie van het H.M.G. van 20 Maart 1908 (M.R.T. VI, blz. 167; ook Jur. IV ad art. 27 R.K. in „DE PRACTIJK VAN HET MILITAIRE TUCHTRECHT”), houdende veroordeeling van een sergeant ter zake van insubordinatie tegenover een luitenant in burgerkleeding, waarbij het Hof o.m. overwoog, dat beklagde's beweren, dat hij den luitenant niet kende hem niet kon baten, nu het vaststaat, dat hij van dezen vóór het begaan van het feit had vernomen, wie hij was, en uit diens optreden kon opmaken, dat hij met een officier te doen had.

Voor wie nu nog niet overtuigd mocht zijn van de onwenschelijkheid van de verstrekking aan de meerderen van een legitimatiebewijs tot gezegd doel, willen wij dan nog de aandacht vestigen op art. 196 W. v. S., hetwelk met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden bedreigt hem, die opzettelijk een daad verricht behorende tot een ambt dat hij niet bekleedt.

De burger, die onbevoegd een bevel zou willen geven aan een militair zal zich, met deze strafbedreiging voor oogen, dus nog wel eens dienen te beraden voordat hij zich grapjes tegenover de krijgstucht veroorlooft.

Hoewel wij meenen te mogen aannemen, dat de militaire meerderen zelf nu toch wel bekend zullen zijn met hun rechten en verplichtingen ten deze, willen wij nog eens herhalen, dat de bepalingen welke deze materie beheerschen te vinden zijn in artikel 143 van het WETBOEK VAN MILITAIR STRAFRECHT en artikel 27, tweede lid van het REGLEMENT BETREFFENDE DE KRIJGSTUCHT, hetwelk aan elken meerdere — ongeacht of hij in uniform dan wel in burgerkleeding is — *de verplichting* oplegt om op te treden tegen door minderen gepleegde strafbare, onderscheidenlijk krijgstuchtelijke vergripen. (Zie in dit verband ook noot 1 op blz. 10 van boekwerk nr. 90 k „LEIDRAAD VOOR HET ONDERRICHT MET BETREKKING TOT DE WETTELIJKE BEPALINGEN BETREFFENDE DE ONDERGESCHIKTHEID”; alsmede aant. 6 ad art. 27. R.K. in „DE PRACTIJK VAN HET MILITAIRE TUCHTRECHT”).

Toch heerscht ten deze nog wel eens misverstand bij het verlofs-personeel, hetgeen is gebleken in de gevallen waarin in burgergekleede reserve-officieren zijn opgetreden tegen door militairen gepleegde krijgstuchtelijke vergripen.

Verlofsmilitairen zijn gedurende den tijd, welke zij niet in werkelijken dienst zijn, geen militair in den zin der militaire straf en tucht wetten en hebben bij het constateeren van gepleegde overtredingen geenerlei bevoegdheid als militair meerdere. (Zie art. 60, 2e en art. 62 van het WETBOEK VAN MILITAIR STRAFRECHT).

Men bedenke wel, welke ongewenschte gevolgen een onbevoegd optreden met zich kan brengen. Immers een eventueele „opzettelijke” weigering van den overtreder zal in zoo'n geval geen strafrechtelijke gevolgen kunnen hebben, zelfs niet, wanneer betrokkene in zijn weigering volhardt.

Zij ten slotte nog vermeld, dat de bepalingen nopens het dragen van burgerkleeding door militairen te vinden zijn in art. 84 van deel A, van R.I.D.K.L.

AFLEVERING 5 VAN M.R.T. DEEL XXXII, vermeldt op blz. 449, de Regeling voor de te 's-Gravenhage werkzaam gestelde militairen der zeemacht beneden den rang van officier. (Beschikking van den Minister van Staat, Minister van Defensie, a.i. van 17 December 1936, IIIe Afd. A., Nr. 89).

Wij kunnen deze regeling om meerdere redenen niet bewonderen, doch zullen, in verband met gebrek aan plaatsruimte, in een volgende aflevering op deze aangelegenheid terugkomen.

Onder de „*Ingekomen bijdragen*” vraagt een belangwekkend artikel van de hand van Dr. (Mr.) J. H. ZEEMAN, Luitenant ter zee der Ie klasse, onder den titel: „De positie van den officier van gezondheid”, de aandacht, waarin de quaestie behandeld wordt, of bij den officier van gezondheid, het zijn van medicus, of het zijn van militair prevaleert.

Aan de hand van de meeningen van diverse schrijvers plaatst inzender de beide contrasteerende standpunten scherp tegenover elkaar:

1. de officier van gezondheid is in de eerste plaats arts, gebonden aan zijn beroepsdeed van medicus. Daarnaast is hij militair.

2. De officier van gezondheid is in de eerste plaats militair: en constateert, dat er sinds 1890 tot op heden geen communis -opinio over deze vraag bestaat, doch waarbij hij den officieren van gezondheid in overweging geeft, de opvatting van het H.M.G. tot de hunne te maken, n.l.: „een vooropstellen van het militair zijn, zonder daarbij de artstaak te verwaarloozen, doch bij definitieven strijd toch nooit het zich onderwerpen aan gezagsvijandige elementen”.

Schr. pleit dan ten laatste voor herziening der wettelijke voorschriften, dit onderwerp betreffende en acht het noodzakelijk, dat aan iederen nieuwen officier van gezondheid, zoo kort mogelijk na zijn in dienst treden, een korte cursus in militair tuchtrecht wordt gegeven.

Wij mogen den belangstellenden lezer deze studie op het terrein der strafrechtelijke conflicten tusschen beroepspllicht en ambtspllicht warm aanbevelen.

NIEUWE UITGAVEN

„**Het Wilhelmus**”, een toelichtende bespreking van ons Volkslied, door K. E. OUDENDIJK. Aanbevolen door het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond. *Broekhoff N.V. v/h Kemink en Zoon*, Damplein 2, Utrecht, 1936. Prijs f 0,50.

„**E**r bestaat een lied, een wonderbaarlijk, Nederlands lied!
Het is geboren en gegroeid uit het leven van het Nederlandsche Volk.
Het is het „Wilhelmus-van-Nassouwe”!”

Zoo begint Kolonel OUDENDIJK zijn geschriftje, waarin hij den Held van het lied doet zien, zooals de dichter hem ons voor oogen stelt, waarin hij zich rekenschap geeft van het onverbreekelijke verband tusschen den inhoud van het lied, het leven van den Prins en de geschiedenis van het Nederlandsche Volk.

Dit Volk heeft het lied der Vaders weer als Volkslied hersteld, de Ministerraad heeft dit — al valt te betwijfelen of deze beslissing daar thuis behoorde — officieel bekrachtigd. Het boekje van Kolonel OUDENDIJK wil bereiken, dat met meer begrip dan tot nog toe en dus met nog meer innigheid ons wonderschoone Volkslied wordt aangeheven.

Deze opzet achten wij ten volle bereikt. Niemand zal het boekje onvoldaan uit handen liggen. Moge het ook in het leger een ruime verspreiding vinden.

AFLEVERING 5 VAN M.R.T. DEEL XXXII, vermeldt op blz. 449, de Regeling voor de te 's-Gravenhage werkzaam gestelde militairen der zeemacht beneden den rang van officier. (Beschikking van den Minister van Staat, Minister van Defensie, a.i. van 17 December 1936, IIIe Afd. A., Nr. 89).

Wij kunnen deze regeling om meerdere redenen niet bewonderen, doch zullen, in verband met gebrek aan plaatsruimte, in een volgende aflevering op deze aangelegenheid terugkomen.

Onder de „*Ingekomen bijdragen*” vraagt een belangwekkend artikel van de hand van Dr. (Mr.) J. H. ZEEMAN, Luitenant ter zee der Ie klasse, onder den titel: „De positie van den officier van gezondheid”, de aandacht, waarin de quaestie behandeld wordt, of bij den officier van gezondheid, het zijn van medicus, of het zijn van militair prevaleert.

Aan de hand van de meeningen van diverse schrijvers plaatst inzender de beide contrasteerende standpunten scherp tegenover elkaar:

1. de officier van gezondheid is in de eerste plaats arts, gebonden aan zijn beroepsdeed van medicus. Daarnaast is hij militair.

2. De officier van gezondheid is in de eerste plaats militair: en constateert, dat er sinds 1890 tot op heden geen communis -opinio over deze vraag bestaat, doch waarbij hij den officieren van gezondheid in overweging geeft, de opvatting van het H.M.G. tot de hunne te maken, n.l.: „een vooropstellen van het militair zijn, zonder daarbij de artstaak te verwaarloozen, doch bij definitieven strijd toch nooit het zich onderwerpen aan gezagsvijandige elementen”.

Schr. pleit dan ten laatste voor herziening der wettelijke voorschriften, dit onderwerp betreffende en acht het noodzakelijk, dat aan iederen nieuwen officier van gezondheid, zoo kort mogelijk na zijn in dienst treden, een korte cursus in militair tuchtrecht wordt gegeven.

Wij mogen den belangstellenden lezer deze studie op het terrein der strafrechtelijke conflicten tusschen beroepsplicht en ambtsplicht warm aanbevelen.

NIEUWE UITGAVEN

„**Het Wilhelmus**”, een toelichtende bespreking van ons Volkslied, door K. E. OUDENDIJK. Aanbevolen door het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond. *Broekhoff N.V. v/h Kemink en Zoon*, Damplein 2, Utrecht, 1936. Prijs f 0,50.

„**E**r bestaat een lied, een wonderbaarlijk, Nederlands lied!
Het is geboren en gegroeid uit het leven van het Nederlandsche Volk.
Het is het „Wilhelmus-van-Nassouwe”!”

Zoo begint Kolonel OUDENDIJK zijn geschriftje, waarin hij den Held van het lied doet zien, zooals de dichter hem ons voor oogen stelt, waarin hij zich rekenschap geeft van het onverbreekelijke verband tusschen den inhoud van het lied, het leven van den Prins en de geschiedenis van het Nederlandsche Volk.

Dit Volk heeft het lied der Vaders weer als Volkslied hersteld, de Ministerraad heeft dit — al valt te betwijfelen of deze beslissing daar thuis behoorde — officieel bekrachtigd. Het boekje van Kolonel OUDENDIJK wil bereiken, dat met meer begrip dan tot nog toe en dus met nog meer innigheid ons wonderschoone Volkslied wordt aangeheven.

Deze opzet achten wij ten volle bereikt. Niemand zal het boekje onvoldaan uit handen liggen. Moge het ook in het leger een ruime verspreiding vinden.

GASBESCHERMING

ENKELE BESCHOUWINGEN OVER DE GASBESCHERMING BIJ OEFENINGEN VAN DEN TROEP EN DE WERKZAAMHEDEN VAN HET SPECIALISTISCHE GASPERSONEEL IN TROEPENVERBAND

DOOR TH. A. J. VAN ERP,

Eerste-luitenant der inf., Leeraar M.G.S.

V (Vervolg van blz. 241)

D. De verdediging.

De oefeningen, waarbij de „verdediging” wordt beoefend, zijn wel de meest geschikte soort oefeningen om er de gasbescherming terdege bij te beoefenen en daarvan wordt dan ook meestal een dankbaar gebruik gemaakt, om de gasbescherming eens een flinke beurt te geven. (Helaas blijft het dan echter veelal bij zoo'n enkele flinke beurt, hetgeen, zooals hierboven reeds werd betoogd, volkomen onjuist is.) In een oefening in de verdediging zit nu eenmaal betrekkelijk weinig actie (speciaal voor de groepscommandanten en de manschappen) en elke gelegenheid om daarin verandering te brengen, wordt dankbaar aanvaard. De gasbescherming nu biedt in deze vele mogelijkheden. Ze zullen hieronder in het kort worden besproken. (N.B. Allereerst wordt uitgegaan van de veronderstelling, dat de oefening gehouden wordt, zonder de aanwezigheid van loopgraven, schuilplaatsen, schuilnissen e.d.)

1. In de eerste plaats de *gasalarmeering*. De troepencommandanten (hier speciaal de compagniescommandanten) moeten de gasalarmeering organiseren. D.w.z. zij zullen moeten aangeven, welke alarmeeringsmiddelen bij de diverse alarmeeringseenheden (sectiën) moeten worden gebezigd, hierbij rekening houdende:

1e. met de *beschikbare* middelen en 2e. met de *wenschelijkheid* (geen noodzakelijkheid!) om aan elkaar grenzende alarmeeringseenheden te voorzien van *verschillende* soort lichte en zware alarmeeringsmiddelen. Hierbij mag nog wel eens de aandacht worden gevestigd op het feit, dat in de praktijk de alarmeeringsmiddelen *ter plaatse* veelal zullen moeten worden geïmproviseerd! Voor oefeningsdoeleinden beschikt men over een zekere hoeveelheid keurige alarmeeringsmiddelen van een voldoende verscheidenheid, maar in de praktijk zal het nog wel eens niet zoo eenvoudig blijken te zijn, om een voldoende variatie in de middelen te kunnen aanbrenen. Daarom kan het wel zijn nut hebben, om eens bij een dergelijke oefening door een van de gasspecialisten te laten nagaan, welke mogelijkheden het terrein ter plaatse t.a.v. dit vraagstuk biedt.

Zoodra de Compagniescommandant, rekening houdende met de daaromtrent van den B.C. ontvangen aanwijzingen, de gasalarmeering heeft georganiseerd en de sectiën en groepen ter plaatse van hun opstelling zijn aangekomen, behoort in elke opstelling een post te worden belast met de bediening van het

toegewezen alarmeeringsmiddel. Deze kan gerust zijn, een reeds uit anderen hoofde aangewezen post, die dus de functie van gaspost erbij krijgt. Als gaspost zullen aan dezen man ook consignes moeten worden gegeven, bevattende:

- gegevens omtrent den vijand (uit *gasoogpunt* beschouwd);
- plaats van den post en wijze van alarm maken;
- plaats en soort van de alarmeeringsmiddelen, waarmee hij wat te maken heeft (speciaal t.a.v. het zware alarmeeringsmiddel van den S.C.);
- gevallen waarin hij alarm moet maken (zie pt. 128 H.G.).

Onderwijl de groepscommandanten hiermee bezig zijn, wordt door den gasofficier ontworpen (en door den B.C. aan de onderdeelen uitgegeven) een *regeling betreffende het te houden proefalarm*.

Een proefalarm is noodig om na te gaan, of de ontworpen organisatie ook inderdaad goed in elkaar zit. Daarom moet in *elke* alarmeeringsseenheid, op een ander tijdstip als bij de omliggende eenheden, een contrôleproef op deze organisatie worden gehouden. Het alarm begint dan, op bevel van den S.C., op het vastgestelde tijdstip, bij één der alarmeeringsmiddelen en nu kan worden nagegaan, of het overnemen **in** de eenheid (en het *niet* overnemen **buiten** de eenheid) inderdaad geschiedt zooals het behoort.

Deze regeling, door den B.C. uit te geven, moet tevens zoodanig zijn, dat de gasofficier namens hem hier en daar kan gaan controleeren, of het alarm op de juiste wijze verloopt, of de gasposten hun consignes kennen e.d. en er bovendien op berekend zijn dat, als er eventueel ergens een proefalarm is mislukt, dit, na bekomen machtiging, kan worden overgedaan.

2. De *gasverkenner*s der compagnieën worden liefst geconcentreerd bij den commandopost van den C.C.

3. De plaats van de *gaskamer* (verkend door den gasofficier) wordt aan den troep bekend gemaakt. De gasofficier ontwerpt een regeling voor het gebruik van deze gaskamer. De B.C. geeft deze regeling uit aan de onderdeelen. Is bij de oefening een inderdaad practisch te gebruiken gaskamer te vinden, dan kan deze regeling natuurlijk ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

4. De *ontsmettingsploeg* wordt geformeerd en onder commando gesteld van een gasonderofficier en krijgt een bepaalde vaste opstellingsplaats toegewezen in de nabijheid van het *gasdepot* (verkend door den gasofficier). Het in de praktijk in te richten gasdepôt kan hier worden benut voor opberging van chloorkalk, emmers, schoppen, beschermende kleeding (oude werkkleeding), borden, wit band e.d.

5. Door de zorg van den gasofficier (en uitgevoerd door de ontsmettingsploeg, of een gedeelte daarvan) wordt, voor de diverse onderdeelen, in het terrein aangegeven (met handwijzers, stroowisschen e.d.) de *weg naar de ontsmettingsplaats* (zie laatste zin van punt 161 H.G.).

Wordt de oefening gehouden op een oefenterrein, waar men de beschikking heeft over loopgraven, schuilplaatsen, schuilnissen enz., dan zal nog aandacht moeten worden besteed aan de volgende zaken.

6. De taak van de z.g. „*portier*”, dit is de man, die belast wordt met het onmiddellijk sluiten van de gasgordijnen van schuilplaatsen en schuilnissen en met het in- en uitlaten van personen in en uit de schuilplaats (op aanwijzing van den groepscommandant).

7. De functie van de sproeier met neutraliseerende oplossing, den schepwaaier, brandhout e.d. (zie de ptn. 155 t/m 158 H.G.).

Indien het bovenstaande allemaal is uitgevoerd (de oefening als zoodanig,

gaat afgezien hiervan, natuurlijk gewoon door!) kunnen nog de volgende g vallen worden geïmproviseerd:

a. *Artillerie-beschietingen op het stellinggedeelte.* (Deze zullen vermoedelijk uiteraard toch wel reeds in het programma van de oefening zijn opgenomen!) Aangezien onder deze tactische omstandigheden, bij *elke* art. beschieting (*elk* bombardement uit vliegtuigen) gasalarm moet worden gemaakt, zonder eerst af te wachten of het gas- dan wel scherfprojectielen zijn, is het bij deze oefeningen dus niet noodzakelijk om aparte voorstellingswijzen te gebruiken voor deze twee soorten beschietingen.

Bij *elke* beschieting zullen de betreffende alarmeeringseenheden alarm moeten maken.

Bij aanwezigheid van schuilplaatsen e.d. worden de gasgordijnen onmiddellijk gesloten.

De groepen gaan in de schuilplaatsen (portier!)

Er wordt met den sproeier gewerkt.

Vervolgens zal moeten worden nagegaan of het een gas- dan wel een scherfbeschieting is.

De Compagniescommandant zal dus een gasverkenner naar de plaats van de beschieting dirigeren om zulks vast te stellen.

De gasverkenner meldt dit gemakshalve ook rechtstreeks aan den Commandant van de eenheid, waarbij hij zijn onderzoek moest instellen.

Indien de gasverkenner vast stelt: „*geen gas*”, kan de S.C. order geven, dat de gasmaskers in zijn sectie kunnen worden afgezet.

Stelt de gasverkenner de aanwezigheid van chemische strijdmiddelen vast, dan blijven de gasmaskers natuurlijk voorloopig op.

S.C. stuurt *gasbericht* aan C.C. (pt. 134 H.G.).

Na verloop van tijd (afhankelijk van den aard van het gebruikte strijdgas, de weers- en terreinsomstandigheden) moet worden vastgesteld of nog gas aanwezig is. Zoodra gemeld wordt, dat het inderdaad verdwenen is, kunnen de S.Cn. voor hun sectie order geven tot het afzetten van de gasmaskers (pt. 167 H.G.).

In de eventueele schuilplaatsen is de groepscommandant de verantwoordelijke man hiervoor (ook te denken aan het gebruik van schepwaaiers, pt. 156 H.G.).

De gasofficier beweegt zich door het stellingterrein en controleert of overal op de juiste wijze op de artillerie-beschieting wordt gereageerd en of alle maatregelen, welke noodig zijn, goed worden genomen.

b. Een gedeelte van de stelling wordt (bijv. door een vijandelijke artilleriebeschieting) besmet met mosterdgas.

Aan het betreffende onderdeel tevens op te geven, welke manschappen bij dit geval werden besmet, alvorens zij de gelegenheid hadden om de schuilplaatsen binnen te gaan.

Deze manschappen kunnen, indien ze slechts weinig in aantal zijn, door den S.C. gedirigeerd worden op de ontsmettingsplaats.

Als de berichten omtrent dit geval bij den B.C. binnenkomen, zal de gasofficier opdracht kunnen krijgen zich een indruk te verschaffen omtrent omvang en ernst der besmetting (gebruik gasverkenners hierbij).

Na bekomen machtiging van hoogerhand, besluit de B.C. het besmette stellinggedeelte te doen ontruimen, echter met uitzondering van de, voor het vuurplan volstrekt onmisbare, vuurorganen daarin.

Bevelen voor deze ontruiming worden gegeven en de ontruiming volgens deze bevelen uitgevoerd.

(N.B. De onderdeelen, welke het terrein verlaten en dus eigenlijk naar de ontsmettingsplaats zouden moeten gaan, kunnen natuurlijk best voor een andere opdracht, in het kader van de oefening, verder worden benut.)

De gasofficier krijgt opdracht om voor te bereiden en uit te doen voeren:

1. het verkennen van den juisten omtrek van het besmette terreingedeelte en het afbakenen daarvan op de voorgeschreven wijze.
2. het doen ontsmetten van de opstellingsplaatsen der vuurorganen, welke in het besmette gedeelte achterblijven.
3. het doen ontsmetten van wegen naar de onder 2. genoemde opstellingsplaatsen, tot buiten het besmette terrein (noodig voor aflossing, aan- en afvoer enz.).
4. het doen afbakenen van het *niet*-ontsmette terreingedeelte.

Uit het bovenstaande moge blijken, dat er bij de oefeningen in de verdediging dus ruimschoots gelegenheid is om het gaspersoneel intensief bezig te doen zijn en dat tevens de mogelijkheid bestaat om de bevelvoering voor puzzles te stellen, welker oplossing, hen meer vertrouwd zal kunnen maken met het vraagstuk van de gasbescherming van den troep in het algemeen.

E. Voorpostendienst.

De oefeningen in den *voorpostendienst* zijn wel de *minst geschikte* van alle oefeningen, om het gaspersoneel practisch bij te werk te stellen, omdat het gebruik van chemische strijdmiddelen op een voorpostenstrook wel tot de hooge uitzonderingen zal behooren.

Deze categorie van oefeningen moge hier dan ook verder stilzwijgend voorbij worden gegaan.

F. Stellingoorlog.

Oefeningen in den *stellingoorlog* worden bij de korpsen slechts weinig gehouden, omdat het, voor deze oefeningen onontbeerlijke loopgravenstelsel met schuilplaatsen, schuilnissen, mitrailleurpostellingen, commandoposten enz. enz. meestal ontbreekt. Hoewel het natuurlijk *gewenscht* ware, dat deze oefeningen *wel* gehouden zouden kunnen worden, kunnen ze aan den anderen kant toch ook weer niet absoluut *noodzakelijk* worden genoemd, aangezien een oorlog toch wel niet onmiddellijk met *deze* phase ervan zal aanvangen. Men mag dus aannemen, dat men normaal gesproken, voldoende gelegenheid zal hebben om zich in dien toestand tijdig in te leven, te meer waar er toch veelal een geleidelijke en soepele overgang zal zijn van bewegingsoorlog naar *stellingoorlog*.

Ook de maatregelen, de gasbescherming betreffende, ondergaan bij dezen overgang slechts weinig verandering. Het eenige belangrijke verschil bestaat in het *aparte gasalarmeeringssysteem*, dat alsdan, *naast en behalve* het reeds bestaande systeem van den bewegingsoorlog, zal moeten gaan functionneeren. Bedoeld wordt de gasalarmeering voor gaswerper- en gaswolkaanvallen, met behulp van claxons en sirenen (punten 139 t/m 146 H.G.).

Teneinde de troep ten minste eenigszins bekend te maken met dit systeem, zal het dus wenschelijk zijn, dat dit althans een enkele maal eens wordt beoefend. Hierbij zal het dan noodzakelijk zijn dat:

1. de gasposten ter bediening van claxons en sirenen op de hoogte gebracht worden van hun taak.

2. één proefalarm voor gaswerperaanval en één proefalarm voor gaswolkaanval wordt gehouden.

3. de berichtendienst, welke bij gaswerper- en gaswolkaanvallen in actie moet komen volgens punt 143 H.G. wordt beoefend.

Hierbij mag wel eens extra de aandacht worden gevestigd op den laatsten zin van de eerste alinea van genoemd punt.

Hierin staat nl. voorgeschreven, *dat de berichten betreffende een gaswerper- of gaswolkaanval de voorrang hebben boven alle andere*. Dat wil dus zeggen, dat dit berichten zijn, welke ressorteeren onder de categorie „*zeer dringende*” berichten, genoemd in punt 2 van het „Voorschrift berichtenwisseling”. Het verbindingspersoneel is echter dikwijls met het bovenstaande nog onvoldoende op de hoogte.

Overigens kan natuurlijk bij oefeningen in den stellingoorlog ook alles worden toegepast, wat werd vermeld onder „D. Verdediging”.

G. Legering.

Wanneer oefeningen worden gehouden in de *legering* (kantonnement, oord-bivak, bivak) dan kunnen daarbij de gasspecialisten als volgt te werk worden gesteld:

a. T.a.v. de voorbereiding van de legering.

Indeelen van gaspersoneel bij de kwartiermakers (V. Veldd. Dl. I punt 160) De sterkte aan gaspersoneel, welke bij de kwartiermakers behoort te worden ingedeeld, is natuurlijk afhankelijk van de sterkte van het onderdeel, dat moet gaan legeren. Zoo zal bijv. om de gedachten te bepalen, deze sterkte ongeveer als volgt kunnen zijn:

per regimentsstaf, aan te wijzen door den R.C., een gasofficier (behoeft niet noodzakelijkerwijze de regimentsgasofficier te zijn!); voorts per bataljon een gasonderofficier, 1 à 2 gasverkenneren en 2 à 3 gasontsmetters.

De taak van dit gaspersoneel zal kunnen zijn (V. Veldd. Dl. I punt 167a):

1. Het verkennen met het oog op gasgevaar, van de tot legering bestemde plaats, waarbij natuurlijk bijzondere aandacht moet worden besteed aan de mogelijkheid van blaartrekkende strijdgassen.

2. Indien mocht blijken, dat een gedeelte van het kantonnement inderdaad met blaartrekkende strijdgassen is besmet; het treffen van de noodige maatregelen (plaatsen van waarschuwingsborden enz.), opdat de besmette gedeelten en de omgeving daarvan (vast te stellen door gasofficier) niet zullen worden betreden.

3. In het geval onder 2. genoemd; het treffen van voorbereidingen voor de ontsmetting en het z.m. reeds maken van een aanvang daarmee.

4. Het voorbereiden van de gasalarmeering (deze moet nl. *onmiddellijk* in actie kunnen komen, zodra de troep het kantonnement betreft!), omvattende: plaatsing van gasposten, bijeenbrengen van de benodigde alarmeeringsmiddelen (V. Veldd. Dl. I punt 198).

5. Het treffen van voorbereidingen voor de inrichting van gaskamers, gasdepôts en eventueele verzamelaarsplaatsen voor besmet materieel.

6. Het behulpzaam zijn van de overige kwartiermakers, voor wat betreft de voorbereiding van de collectieve bescherming (gasdichte afsluiting van kelders e.d.).

b. T.a.v. de legering zelf.

Het opmaken van het gasbevel, behoorende bij het kantonnementsbevel (op

te maken door den gasofficier, rechtstreeks ressorteerende onder den kantonnementscommandant).

Het organiseeren en houden van een proefalarm.

Gasverkenner legeren in de nabijheid van het kwartier van den C.C.

Indeelen van enkele gasverkenner bij de politiewacht (ev. ook bij de kantonnementswachten).

Ontsmettingsploeg formeeren en legeren in de nabijheid van het gasdepôt.

Voor de momenten, welke tijdens de oefening in de legering ingelascht kunnen worden, moge worden verwezen naar: „De Verdediging”. De daar vermelde gevallen kunnen, op ongeveer overeenkomstige wijze, ook hier toepassing vinden.

Behalve de hierboven onder **A.** t/m **G.** gegeven voorbeelden, welke voor een groot gedeelte voor alle Wapens gelden, ten deele echter alleen de infanterie ten goede komen, zullen hieronder ten slotte nog enkele richtlijnen gegeven worden speciaal ten behoeve van de andere Wapens.

(Slot volgt).

NIEUWE UITGAVEN

Das Festungsproblem in Deutschland und seine Auswirkung auf die Strategische Lage van 1870—1914, door ALBERT GROBAU, Major a.D., verschenen als onderdeel van de „Neue Deutsche Forschungen” (Abteilung Kriegswissenschaft), 177 blz. Uitg.: Junker und Dünhaupt Verlag, Berlijn. Prijs 7.50 Mk.

Dit einde 1935 verschenen boek behandelt niet zonder meer de ontwikkeling van het Duitsche vestingwezen, gedurende de periode 1870—1914, doch belicht zijne betekenis en ontwikkeling in strategisch, tactisch en operatief opzicht in het kader der verschillende operatieplannen over genoemd tijdvak n.l. van Generaal Maarschalk VAN MOLTKE, Graaf VAN WALDERSEE, Graaf SCHLIEFFEN en Generaal Overste v. MOLTKE. In een aanhangsel zijn afgedrukt talrijke brieven, rapporten en ontwerpen van daarbij betrokken officieele instanties.

In het Ve hoofdstuk worden de vestingplannen als onderdeel der algemeene operatieplannen critisch besproken, met als achtergrond telkens de destijdsche algemeen politieke constellatie.

Bij bespreking van het operatieplan SCHLIEFFEN wordt stilzwijgend de historische onjuistheid aanvaard van de volgens v. MOLTKE: „Erinnerungen, Briefe, Documenten 1877—1916” blz. 429 e.v. aan den rechtervleugel van het SCHLIEFFEN-leger toegedachte taak (over Limburg), daarmede van dezelfde meening uitgaande, als die welke bereids in 1926 door den Oberarchifrat WOLFGANG FOERSTER in de „Kriegsschuldfrage” III Jahrgang, blz. 22 e.v. werd gehuldigd.

Dr. M. H. H. FRANSSEN.

te maken door den gasofficier, rechtstreeks ressorteerende onder den kantonnementscommandant).

Het organiseeren en houden van een proefalarm.

Gasverkenner legeren in de nabijheid van het kwartier van den C.C.

Indeelen van enkele gasverkenner bij de politiewacht (ev. ook bij de kantonnementswachten).

Ontsmettingsploeg formeeren en legeren in de nabijheid van het gasdepôt.

Voor de momenten, welke tijdens de oefening in de legering ingelascht kunnen worden, moge worden verwezen naar: „De Verdediging”. De daar vermelde gevallen kunnen, op ongeveer overeenkomstige wijze, ook hier toepassing vinden.

Behalve de hierboven onder **A.** t/m **G.** gegeven voorbeelden, welke voor een groot gedeelte voor alle Wapens gelden, ten deele echter alleen de infanterie ten goede komen, zullen hieronder ten slotte nog enkele richtlijnen gegeven worden speciaal ten behoeve van de andere Wapens.

(Slot volgt).

NIEUWE UITGAVEN

Das Festungsproblem in Deutschland und seine Auswirkung auf die Strategische Lage van 1870—1914, door ALBERT GROBAU, Major a.D., verschenen als onderdeel van de „Neue Deutsche Forschungen” (Abteilung Kriegswissenschaft), 177 blz. Uitg.: Junker und Dünhaupt Verlag, Berlijn. Prijs 7.50 Mk.

Dit einde 1935 verschenen boek behandelt niet zonder meer de ontwikkeling van het Duitsche vestingwezen, gedurende de periode 1870—1914, doch belicht zijne betekenis en ontwikkeling in strategisch, tactisch en operatief opzicht in het kader der verschillende operatieplannen over genoemd tijdvak n.l. van Generaal Maarschalk VAN MOLTKE, Graaf VAN WALDERSEE, Graaf SCHLIEFFEN en Generaal Overste v. MOLTKE. In een aanhangsel zijn afgedrukt talrijke brieven, rapporten en ontwerpen van daarbij betrokken officieele instanties.

In het Ve hoofdstuk worden de vestingplannen als onderdeel der algemeene operatieplannen critisch besproken, met als achtergrond telkens de destijdsche algemeen politieke constellatie.

Bij bespreking van het operatieplan SCHLIEFFEN wordt stilzwijgend de historische onjuistheid aanvaard van de volgens v. MOLTKE: „Erinnerungen, Briefe, Documenten 1877—1916” blz. 429 e.v. aan den rechtervleugel van het SCHLIEFFEN-leger toegedachte taak (over Limburg), daarmede van dezelfde meening uitgaande, als die welke bereids in 1926 door den Oberarchifrat WOLFGANG FOERSTER in de „Kriegsschuldfrage” III Jahrgang, blz. 22 e.v. werd gehuldigd.

Dr. M. H. H. FRANSSEN.

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

PRIJSVRAAG VERBETERING UNIFORMEN

Het Genootschap voor Militaire Traditie en Uniformkunde heeft voor leden en niet-leden de volgende prijsvraag uitgeschreven:

Welke verbeteringen zijn te brengen in de uniform van het Koninklijk Nederlandsche Leger om zooveel mogelijk te kunnen voldoen aan de bekende eischen: doelmatig, nationaal en sierlijk?

Grondslagen:

1°. Wijzigingen, welke eenigszins belangrijke kosten met zich brengen, zullen in deze tijden niet aanvaard worden en moeten dus als ondoelmatig terzijde worden gelegd, tenzij tevens een bezuiniging voor een overeenkomstig bedrag wordt voorgesteld.

2°. Het Bestuur stelt zich op het standpunt dat een smaakvolle kleeding den militairen dienstplicht aantrekkelijker maakt en het aanzien van den militair naar buiten verhoogt.

3°. In de uniform worde zooveel mogelijk de traditie van wapen, dienstvak, regiment of korps geëerbiedigd; ook erkent

het Bestuur het nut van de onderscheiding en aanduiding van wapen, wapensoort, categorie, rang en verdienste.

4°. Bij de beantwoording van de vraag moet de geheele uniform behandeld worden, dus zoowel grijze als zwarte uniform; die van officieren en dienstplichtigen.

5°. Het is wenschelijk het plan met eenige schetsen toe te lichten.

6°. Het Bestuur benoemt een jury uit de leden van het Genootschap, die door het Bestuur deskundig worden geacht en niet aan de prijsvraag hebben deelgenomen.

7°. Aan dengene, die naar de meening van de jury de beste oplossing heeft ingediend, zal een zilveren medaille worden aangeboden.

Hoewel de punten 4 en 5 den indruk wekken, dat alleen een volledig voorstel wordt verwacht, zal ook gaarne kennis worden genomen van kleine wenken betreffende snit, draagwijze van de uniform, kleine onderdeelen, enz.

Voorstellen moeten voor 1 Augustus 1937 worden ingezonden aan den Secretaris van het Genootschap, Lange Voorhout 7, 's-Gravenhage.

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.

BIJ DE LICHT TROEPEN.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Tweede-luitenant J. L. J. SWARTJES, van II R.H., aangesteld tot vlieger en overgeplaatst bij de L.V.A., 11 Mei.

Eerste-luitenant E. A. BRONGERS, van R.W., overgeplaatst bij het wapen der artillerie en bij den Staf van dat wapen benoemd tot eerste luitenant-magazijnmeester, 1 Juni.

Reserve-eerste-luitenant B. J. BUMA, van I R.H., gedetacheerd bij het Departement van Defensie, 7 Juni.

Reserve-eerste-luitenant Jhr. Ir. W. G. RÖELL, van I R.H., bij den Grooten Staf

benoemd tot tijdelijk adjudant van Z.K.H. PRINS BERNHARD, met bepaling dat deze benoeming zal gelden tot 1 September a.s.

Eervol ontslagen.

Reserve-ritmeester A. A. J. CANTERS, van I R.H., 1 Juni.

Vergunning tot verblijf in Nederlandsch-Indië verleend aan:

Reserve-eerste-luitenant H. M. J. BOELEN, van II R.H.

Reserve-tweede-luitenant K. B. VAN BUREN, van R.W.

BIJ DE OVERIGE WAPENS EN DIENSTVAKKEN.

Bevorderd.

tot majoor, met ingang van 16 Mei kapitein J. F. A. CREFCOEUR, van 13 R.I. tot reserve-officier van gezondheid der eerste klasse, reserve-officieren van gezondheid der tweede klasse P. G. GERLINGS (8 Juni), A. BERKEL (14 Juni), W. H. BIERMAN, W. W. STEVENS, J. A. BIJLEVELD (allen 24 Juni), W. H. F. MEIJER (29 Juni).

tot kapitein, eerste luitenant J. KROON, van 20 R.I. (26 Mei).

tot dirigerend officier van gezondheid der tweede klasse, dirigerend officier van gezondheid der derde klasse K. KROEZE (4 Juni).

tot dirigerend officier van gezondheid der derde klasse, officieren van gezondheid der eerste klasse T. E. KEMPERS, F. J. BEERNINK, K. J. BREMAN en J. E. BROUWER (allen 4 Juni).

tot reserve dirigerend officier van gezondheid der tweede klasse, reserve-dirigerende officieren van gezondheid der derde klasse H. A. J. M. SPOORENBERG, Dr. J. C. L. M. STUIJT, P. VAN BORK, J. J. BLOEMEN (allen 4 Juni).

tot reserve dirigerend officier van gezondheid der derde klasse,

reserve-officieren van gezondheid der eerste klasse S. VAN DER VEEN, A. NORDEN, G. H. O. VAN MAANEN, J. W. LINDENBERGH, J. M. KIJZER (allen 4 Juni).

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Majoor H. MIJSBERG, van 13 R.I., overgeplaatst bij R.Gr. en bestemd tot hoofdinstrucateur, commandant van de regimentsschool, 16 Mei.

Reserve-kapitein Ir. J. P. VAN BRUGGEN, van 11 R.I., benoemd tot reserve-kapitein bij het dienstvak der reserve-officieren voor algemeenen dienst.

Kapitein W. VAN WIJK, van R.J., bij den Staf der Brig. Gr. en J. (I I. Brig.) bestemd tot het geven van onderwijs bij de afzonderlijke cursussen voor beroeps- en reserve-officieren in het ressort van den brigade-commandant.

Kapitein-intendant M. J. VAN DER BOON, onder eervolle ontheffing uit zijn betrekking bij den Staf I Div. toegevoegd aan den Hoofdintendant.

Kapiteins-intendant B. G. PEEREBOOM en P. VAN DER HEIDE zijn bestemd onderscheidenlijk voor den Staf Ie Div. en toegevoegd aan den Directeur der Cen-

trale magazijnen voor militaire kleeding en uitrusting.

Reserve-luitenant-kolonel IJ. BAAN, van den Staf VIII I. Brig., overgeplaatst bij Staf inf. 24 Mei.

Majoor H. P. DE HEER en J. F. A. CREFCOEUR zijn bestemd tot hoofdinstrucateur, commandant van de regiments-school onderscheidenlijk bij 16 R.I. en bij 13 R.I.

Kapitein L. VAN WAEGENINGH, met ingang van 1 October eervol ontheven uit de betrekking van leeraar bij de K.M.A. en overgeplaatst bij het R.G.Tr.

Officieren van gezondheid der tweede klasse R. S. ZANDT en J. H. BUZAGLO, overgeplaatst onderscheidenlijk naar 's Gravenhage en naar Amersfoort, 1 Juli.

Dirigerend officier van gezondheid der tweede klasse K. KROEZE is bestemd tot Chef van het militair hospitaal te Arnhem.

Dirigerend officier van gezondheid der derde klasse K. J. BREMAN is bestemd tot sous-chef van het militair hospitaal te Utrecht.

Reserve-kapitein J. BOUDER, van 1 R.I. overgeplaatst bij den Staf inf. en bestemd voor de functie van stationscommandant.

Eerste-luitenant R. P. WIRIX, van 12 R.I., overgeplaatst bij de 2e Compagnie geneeskundige troepen, 1 Juni.

Eerste-luitenant J. C. ZUIDEMA, van 15 R.I., overgeplaatst bij de S.R.O.I. te Kampen, 1 Sept.

Officier van gezondheid der tweede klasse J. VAN DEN HOORN, overgeplaatst van 's-Gravenhage naar Utrecht.

Eervol ontslagen.

Reserve dirigerend officier van gezondheid der tweede klasse Dr. P. H. VAN ROOJEN, 1 Juli.

Reserve-kapitein Ir. P. C. BRUNTING, van het Korps motord. 3 Juni.

Reserve-kapitein Ir. J. BOTERMANS, van R.G.Tr. 7 Juni.

Decoratiën.

Luitenant-kolonel H. D. SCHERPENHUIJZEN, C.—I R.I., Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Reserve-luitenant-kolonel W. J. M. Linden, van R.J. en Reserve-majoor Jhr. I. L. VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDE van R.Gr. Duitsche Olympia Eere-teeken 2e klasse.

NIEUWE UITGAVEN

Instruction provisoire pour les unités motocyclistes des Formations de cavalerie.

Dit nieuwe ontwerp-reglement is in twee gedeelten verdeeld; het eerste en verreweg het grootste is een eenvoudig exercitie-reglement voor eenheden van motorrijwielen tot en met het eskadron. Uit dit gedeelte leeren wij ook de organisatie van het eskadron kennen.

Het tweede gedeelte behandelt het tactisch gebruik dier eenheden en wel hoofdzakelijk *de samenwerking tusschen eenheden pantserwagens en eenheden motorrijders.*

Bij de hier bedoelde organisatie wordt steeds uitgegaan van het gebruik van motorrijwielen *met zijspan*. Voorzien is echter dat bij mobilisatie niet voldoende van deze motorrijwielen met zijspan gevorderd kunnen worden; het voorschrift eischt dan inplaats van één „motoside-car” twee „motos-solos”. Wij kunnen hier de gevolgtrekking uit maken, dat vele dezer eenheden in vreedstijd niet bestaan.

De organisatie is aldus: het eskadron telt één commandogroep (C. in personenauto) en 4 pelotons, de pelotons ieder één commandogroep (3 moto-side-car) en twee groepen à 2 escouades (per escouade: 2 moto-side-car).

In totaal per eskadron: 52 motorrijwielen met zijspan

3 auto's

10 motorrijwielen (solo)

Bewapening: 16 lichte mitrailleurs

12 geweren voor het werpen van geweergrenaten

Marschsnelheid: 40 km/u

Actie radius: 200 km.

In de voorrede lezen wij dat deze eenheden motorwielrijders zoowel zelfstandig als met pantserwagens kunnen opereeren. Waar deze voorrede ook spreekt van de combinatie van hun mobiliteit met hun „forte dotation en moyens de feu” die hun geschikt maakt om snel een vuurscherm op een uitgebreid front te vormen, daar meenen wij toch een vraagteekening te mogen plaatsen, speciaal bij die krachtige uitrusting met vuurwapens.

Dat deze eenheden voorkomen uit het wapen der Cavalerie wordt op de volgende, zeer juiste gronden verklaard: „les unités motocyclistes ne peuvent donner tout leur rendement que si les cadres et la troupe joignent à une valeur morale éprouvée et à une solide instruction les qualités propres de cavalier: l'aptitude à opérer isolément, la rapidité de conception et d'exécution.”

De samenwerking van motorrijders met pantserwagens beschreven in het tweede gedeelte, eischt de bestudeering door alle officieren der lichte troepen omdat zij allen van deze aangelegenheid, in de toekomst nog meer dan nu, op de hoogte moeten zijn.

Als *principe* der samenwerking geldt dat *de motorrijders de pantserwagens niet voorafgaan*. De motorrijders, toegevoegd aan de paws., dienen als flankdekking, zoodoende hen tevens beveiligende tegen anti-pantserwagen-wapens, die zij zoo noodig moeten bestrijden (hier zal wel bedoeld zijn: het beschieten der bedieningsmanschappen).

Voorgescreven wordt verder dat de motorrijders het terrein moeten bezetten (op de as van beweging en in de omgeving daarvan) om de volgende paws. den doortocht te verzekeren en om zoo noodig het terrein vóór de paws. onder vuur te kunnen houden.

Zoo noodig kan ook een gedeelte der motorrijders langs evenwijdige wegen vooruitgaan om zoo de paws. voor te komen en bijtijds een hinderlaag te ontdekken.

Zijn de paws. in contact met den vijand gekomen, dan kan een gedeelte der motorrijders op de as van beweging vooruitgezonden worden om zoodoende den weg vrij te maken. Ook echter kunnen de motorrijders worden gebruikt om het verkregen contact met den vijand van de paws. over te nemen, opdat dezen in staat zijn hun vrijheid van beweging te hernemen.

Zoo kunnen ook de motorrijders een soort opnamestelling achter de paws. vormen

en in samenwerking met de achterste paws. een hindernis voorbereiden voor de vijandelijke paws.

Steeds wordt naar een nauwe samenwerking en wederzijdsche hulp gestreefd, waarbij zelfs paw's een korte tegenstoot kunnen doen om de motorrijders in staat te stellen zich uit het gevecht los te maken.

Behalve voor de samenwerking met paws. worden, volgens dit ontwerp-voorschrift, de motorrijders gebruikt voor de verkenning in samenwerking met andere onderdeelen der cavalerie-divisiën. In het bijzonder leenen zij zich daarbij voor het bezetten van een bereikte lijn.

Dat deze eenheden motorrijders met hun snelheid en vuurkracht ook nog voor vele andere doeleinden o.m. in het gevecht gebruikt kunnen worden, spreekt vanzelf. Gelukkig wordt ook de mogelijkheid van *samenwerking met eenheden te paard genoemd*, terwijl als hun laatste — en zeker tevens eervolste — taak genoemd wordt: „à realiser le dernier rideau de feu" bij den terugtocht.

P.

Der Abessinische Krieg door PIETRO BADOGLIO, Maarschalk van Italië, Hertog van Addis Abeba. *C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung* München. Prijs: (voor het buitenland) linnen R.M. 6,75, gek. R.M. 5,25.

In de Maart-aflevering van *De Militaire Spectator* eindigden wij de bespreking van *de Bono's* herinneringen omtrent de eerste phase van den strijd in *Abessynië* met de woorden, dat dit werk ons met verhoogde belangstelling deed uitzien naar dat van Maarschalk BADOGLIO, waarvan het de inleiding vormde. Thans heeft de firma *Beck* ons ook de Duitsche bewerking van BADOGLIO's relaas gebracht en wel in zeer verzorgde uitgave, voorzien van fraaie platen, die een indruk geven omtrent het ruwe Abessijnsche bergland, en van uitstekende kaarten.

BADOGLIO beschrijft de gebeurtenissen van het standpunt van den Veldheer. Hij beperkt zich daarbij tot *Eritrea* aangezien Maarschalk GRAZIANI in *Somaliland* den strijd vrijwel zelfstandig heeft gevoerd. Treffend is de groote mate van zelfbeheersching, door hem aan den dag heeft gelegd. Hoewel de politieke omstandigheden naar een snelle beslissing drongen en de Italiaansche superioriteit in aanvoering en wapenering tot gewaagde zetten had kunnen verlokken, werd geen enkel risico genomen en niet aangevallen voor ter plaatse een verpletterende overmacht, zelfs in getal, was samengetrokken en de aan- en afvoer was verzekerd. Stelt men daar tegenover de gebrekkige Abessijnsche legerleiding, die haar slecht bewapende legers achtereenvolgens aan de Italiaansche wapenwerking bloot stelde, dan wordt het begrijpelijk hoe BADOGLIO den vijand in een viertal slagen kon vermorzelen en vervolgens door den raid naar *Addis Abeba* den genadestoot toebragen.

Hij doet uitkomen, voor welke moeilijkheden de Italianen zouden zijn komen te staan, indien de tegenstanders vertragend waren teruggeweken, de Italianen zodoende slag zouden hebben moeten leveren op honderden km's van hun basis en tevens hun verbindingen over deze lengte zouden hebben moeten verzekeren en beveiligen.

Schr. is van meening, dat uit den veldtocht *belangrijke lessen* kunnen worden getrokken, mede voor een niet-kolonialen oorlog. Hij zelf beperkt zich ook in dit opzicht tot de groote lijnen. Wij ontleenen hieraan het volgende.

Het vraagstuk der *bewapening* moet zoo worden opgelost, dat een vernietigende vuuruitwerking verzekerd blijft, zonder echter de beweeglijkheid te schaden. Bij invoering van nieuw materiaal moet men zich daarom afvragen of het, in het terrein waar het zal moeten optreden, voldoende beweeglijk is. Zoo bleken bijv. *vechtwagens* in zwaar terrein, zonder optren en ook in ijle lucht niet steeds bruikbaar.

De *artillerie* heeft veel gepresteerd, soms zelfs had haar vuur een beslissende uitwerking. De verrichtingen der *motorartillerie* waren boven verwachting. Dit wapen is tot nog meer in staat, dan tot dusver werd aangenomen.

Het aantal *technische troepen* moet sterk worden uitgebreid.

Het verbruik van *verbindingsmiddelen* was geweldig. In dit opzicht moet beperking worden verkregen, door de aanvoerders op te voeden tot grootere zelfstandigheid.

Het *luchtwapen* biedt de mogelijkheid tot een zeer veelzijdig gebruik en wel als cavalerie (verkenning, vervolging), als artillerie (bombardement), als lastdrager (aan- en afvoer). Men zij in dit opzicht dus soepel en buite deze veelzijdigheid uit. De waarde van de lucht-

macht stijgt, naarmate zij enger met de landmacht samenwerkt. *Luchtmacht en landmacht kunnen niet meer zonder elkaar oorlog voeren.*

De *aan- en afvoer* is van zooveel belang voor een moderne strijdmacht, dat het hoofd van dezen dienst een der voornaamste medewerkers van den commandant is geworden. Tusschen deze beiden moet eigenlijk een vriendschappelijke verhouding bestaan, opdat volledige overeenstemming en wederzijds begrip verzekerd zijn. Er is gebleken, dat de *vrachtauto* nog veel meer kan presteeren dan tot dusver werd aangenomen. Ook in andere opzichten (verkeersmogelijkheden langs verschillende wegen, lengte en duur van marschen, behoeften van den soldaat) is gebleken, dat hoogere eischen kunnen worden gesteld.

Over den invloed, welke het *chemische wapen* heeft gehad, wordt door Schr. met geen woord gerept.

Een aanbeveling van dit actueele werk kan overbodig worden geacht.

C.

Entwicklungsgeschichte des Deutschen Heerwesens. Zweiter Band: Das Heerwesen in der Zeit des freien Söldnertums. Erster Teil: Das Heerwesen der Schweizer Eidgenossenschaft, door EUGEN VON FRAUENHOLZ. *Uitg. C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.* München 1936. Prijs R. M. 9.—

Het eerste deel van dit werk, dat de legergeschiedenis van Germanen en Franken en uit het tijdperk der ridders behandelt, bespraken wij in de Januari-aflevering van 1935. In het tweede deel zal het leger uit den tijd der huurlegers worden behandeld. Als eerste stuk biedt de schrijver thans de geschiedenis van het leger van het Zwitsersche eedgenootschap aan, welke geschiedenis wordt voorafgegaan door een kort hoofdstuk over het ontstaan en de ontwikkeling van het landsknechtendom in het algemeen.

Aangezien deze huurlegers ook bij de oorlogen op ons grondgebied een zeer belangrijke rol hebben gespeeld, achten wij dit gedeelte van FRAUENHOLZ'S standaardwerk voor de Nederlandsche historici van groot belang.

De schrijver wijst er op, dat de nieuwe vorm van het Deutsche legerstelsel, op belangrijke wijze werd beïnvloed door de legervorming der Zwitsersche eedgenooten; vandaar dat in deze *Duitsche* legergeschiedenis een deel van 216 bladzijden aan de *Zwitsersche* legers is gewijd. De hoofdbedoeling van het werk acht schrijver om de talloze onjuistheden, die in de legergeschiedenis zijn ingeslopen en die klakkeloos zijn en worden overgenomen, te bestrijden. WILHELM TELL en ARNOLD WINKELRIED worden naar de Sagenwereld terugverwezen. Schrijver blijft hen evenwel als symbolen beteekenis toekennen. Als bijzonder resultaat van schrijver's studiën vermeldt de Heer FRAUENHOLZ, dat het hem gelukt is om de fundamentele verschillen tusschen de landsknechten en de Zwitsersche Soldeniers scherper te stellen.

De schrijver verstaat de kunst om de belangstelling van zijn lezers te trekken. Wie dit boek ter hand neemt, zal spoedig onder de bekoring komen van de stof en de wijze van behandeling. Ongetwijfeld is daaraan ook de belangstelling, die de meeste Nederlanders voor Zwitsrland en het Zwitsersche volk gevoelen, niet vreemd. Bovendien behandelt de schrijver thans een legerstelsel, dat ons minder vreemd is dan dat van het riddertijdperk, een stelsel n.l., waarin de infanterie weer het hoofdwapen vormt.

Zeer interessant zijn schrijver's beschouwingen over het ontstaan en de ontwikkeling van dit „Söldnertum”, waarvan de Zwitsersche soldaten, de Hussiten, de landsknechten en de soldaten van den dertigjarigen oorlog verschillende groepen vormen. In deze 15 bladzijden geeft de schrijver een voortreffelijk beeld van de enorme gebeurtenissen, die zich tusschen 1250 en 1500 op politiek, sociaal en economisch gebied afspeelden en die hun invloed op deze revolutie in de legervorming hebben gehad. (Turksche bedreiging; Hussitenoorlog; ontdekking van Amerika en invoering van het goud als betalingsmiddel; uitvinding van de boekdrukkunst; reformatie en renaissance; verandering van de ridderschap, enz.). Doorslaggevend zijn evenwel de militaire factoren geweest, n.l. het feit, dat in Zwitserland voor het eerst weer een strijdvarende, zelfstandige infanterie werd gevormd, die den strijd met de ridderlegers met succes kon opnemen. (Morgarten 1315; Laupen 1339; Sempach 1386; Grandson, Murten, Nancy 1476-77!)

Schrijver behandelt van het Zwitsersche legerstelsel (tot het midden der 16e eeuw) achtereenvolgens ontstaan en ontwikkeling; recruteering; recht, tucht, straffen, belooningen; commando- en bevelsverhoudingen; standen; bewapening en uitrusting; legersterkten; verpleging en aanvulling; legerformaties; strategie en tactiek.

Deze eigenlijke tekst van het boek vult ongeveer 60 bladzijden. Daarna volgen een 40-tal bladzijden, waarin origineele gevechtsberichten van een aantal gevechten tusschen de jaren 1339 en 1522 zijn afgedrukt en die het theoretische deel als het ware illustreeren.

Deze berichten zijn in Middeleeuwsch-Duitsch of in het Italiaansch gesteld, doch in het laatste geval van een vertaling voorzien.

Tenslotte volgen een groot aantal bijlagen, waaronder de beroemde Sempacherbrief van 10 Juli 1393, verschillende „Kriegsordnungen,” o.a. van Bern en Zürich en niet minder dan 155 uittreksels uit de ambtelijke eedgenootschappelijke „Abschieden” van 1387 tot 1522.

Het boek vormt een uiterst belangrijke studiebron voor hen, die de legervorming der middeleeuwsche huurlegers willen bestudeeren. Een bronnenlijst van 55 werken getuigt van de degelijkheid, waarmede ook dit deel is samengesteld. W.

Les Forts de Moulainville et de Douaumont sous les 420, door Lieutenant R. MÉNAGER (ancien commandant de l'Artillerie des forts de Moulainville et de Douaumont), met een voorwoord van Kolonel RAYNAL, oud-commandant van fort Vaux, en een brief van ritmeester LEON HARISPE, oud-commandant der forten Moulainville en Douaumont, en deel uitmakende van de Collection de Memoires, études et documents pour servir à l'histoire de la guerre mondiale. Eén kaart, 16 gravures en 234 blz. tekst. Uitg. Payot, Parijs, 1936. Prijs f 2.20.

In het oostelijk front van de versterkte plaats Verdun lag links van Fort de Vaux: Douaumont en rechts Moulainville. Moulainville ontving 8000 projectielen van kaliber 390 tot 420 mm en 40.000 van kalibers kleiner dan 210 mm. Dit fort had méér dan eenig ander fort de vernietigende werking van projectielen van groot kaliber te verduren. Het viel intusschen niet in handen van den vijand; de geschutturen van 155 (één stuk) vuurde 8000 schoten, de geschutturen van 75 (twee stukken) ongeveer 12.000 schoten; beide torens zijn bijna voortdurend in werking gebleven, behoudens enkele tussenpoozen voor de noodige herstellingen. Het uitwendige van het fort werd volkomen verwoest; de kleine torens bleken te weinig trefkans te bezitten voor het vijandelijk vuur, alhoewel dit geregeld werd met behulp van vliegtuigwaarneming. Na de eerste moorddadige uitwerking van het vijandelijke art. vuur, heeft de commandant moeizaam onderkomens doen graven onder het fort tot 30 à 40 m. in den rotsbodem. Gedurende de beschieting kon de kleine bezetting hier veilig vertoeven; langzamerhand wordt ook de ventilatie verbeterd en de water- en voedselvoorziening. Hier werden instinctmatig en geïmproviseerd in practijk gebracht de nieuwe ervaringsregels, die geperfectionneerd in toepassing zijn gebracht bij de nieuwe permanente verdedigingswerken aan Frankrijk's oostgrens.

Dit boek is buitengemeen interessant en van begin tot het einde boeiend.

Men ziet hierin als reactie op het vijandige art. vuur met zware kalibers in den loop der jaren de evolutie zich voltrekken van de beginselen der permanente versterkingskunst, gegolden hebbende in de periode 1870—1914 tot die welke geldend werden toen de lessen uit den wereldoorlog begrepen werden.

Aan het slot is opgenomen een voordracht over permanente verdedigingswerken, door den schrijver voor een groep van reserve-officieren en onder-officieren gehouden.

Dit boek vangt aan (na een inleiding van kolonel RAYNAL) met een magistrale technische verhandeling van Leon HARISPE over het rendement, afgeworpen door enkele forten gedurende den oorlog van 1914—1918 en de lessen die daaruit kunnen getrokken worden. Deze nauwelijks twintig bladzijden tellende glasheldere verhandeling vat de lessen, door hem (als commandant van Moulainville) uit de uitwerking der beschieting getrokken, samen in enkele algemeene beginselen, waarop de permanente versterkingskunst heden ten dage berusten moet. Deze zijn ook voor ons land voor de allergrootste beteekenis. Ook in ons polderland zou het noodig zijn op enkele punten permanente art. opstellingen in te richten; een steeds wisselende art. opstelling, zooals men die zich veelal voorstelt is in ons polderland meestal niet mogelijk. Men moet dus komen tot permanente opstellingen, waarbij de hier aangeduide beginselen niet kunnen worden gemist.

Dr. M. H. H. FRANSSSEN.

UIT DE VAKPERS

DE RIVIERVERDEDIGING.

Luitenant-kolonel MAINÉ geeft in onderstaand tijdschrift een uiteenzetting omtrent de verdediging van rivieren e.a. wateren, waarin, al worden geen nieuwe gezichtspunten geopend, verschillende tactische vraagpunten helder worden belicht.

Allereerst wijst schr. op de *zeer toegenomen waarde van waterhindernissen* in verband met het overwicht dat vechtwagens tegenwoordig op den in het vrije veld opgestelden verdediger bezitten. Groot acht schr. de waarde van rivieren vooral bij een *strategisch defensieve landsverdediging*. „Un parti défensif qui, d'entrée de jeu, jette sur des rivières importantes des effectifs même faibles, gagne de ce fait du temps et une sûreté évidente pour la suite de sa manoeuvre”. De verrassende stormloop van gepantserde strijdkrachten wordt gebroken. De aanvaller wordt gedwongen een krachtactie van infanterie en artillerie op te zetten en zijn kaarten min of meer op tafel te werpen.

Voor wat betreft den *aanval* komt schr. tot de volgende *conclusies*.

1. Een plaatselijke *aanval op een front van 3—4 km* is tot *mislukking* gedoemd. Zulks omdat de aanvaller, als eerste doel, een bruggenhoofd moet vermeesteren van zoodanige diepte en breedte, dat bruggen kunnen worden geslagen onttrokken aan 's vijands grondwaarneming en aan werkzaam vuur van 's vijands veldgeschut. Deze bruggen zijn noodzakelijk voor het overbrengen van art. en vew.

2. Alleen een *aanval op breed front* kan den aanvaller in staat stellen een bruggenhoofd als vorenbedoeld te vermeesteren.

3. Het groote aanvalsfront eischt *sterke middelen* en dus betrekkelijk *veel tijd* om deze samen te trekken.

4. Tot vorenbedoeld bruggenhoofd is vermeesterd berust de aanval vrijwel uitsluitend op *infanterie en artillerie*, vew. kunnen in grooten getale niet worden ingezet.

5. In verband met het vorenstaande geraakt de aanval onvermijdelijk op een *dood punt*, dat zich voordoet zoodra de art. haar inf. niet meer werkzaam kan steunen, hetzij omdat de afstand tusschen beide wapens meer dan 4500—5000 m is geworden, hetzij omdat de inf. in een terreingedeelte is gekomen, dat onttrokken is aan de grondwaarneming der art.

Op dit oogenblik hangt het succes van den aanval uitsluitend af van den *toestand van den verdediger*. Is de hws. gedesorganiseerd en doorbroken, dan heeft de aanvaller vrij spel. Is de verdediger daarentegen nog in staat een aaneengesloten en georganiseerd vuurfront te bieden en kan hij bovendien nog een tegenaanval uitvoeren dan is voor den aanvaller, tusschen den verdediger en de rivier geklemd, het spel vrijwel verloren.

In verband hiermede wenscht schr., bij een *rivierverdediging met voldoende troepen*:

1. *Weerstandbiedende voorposten* aan de rivier van zoodanige sterkte, dat een aaneengesloten inf.vuur op de rivier kan worden gebracht. (Schr. becijfert hiervoor in drie concrete gevallen een bataljon respectievelijk per 5—6 km, per 3—4 km en per 2—3 km).

2. Een *hws.* met de frontlijn omstreeks ter plaatse waar 's vijands aanval zal moeten stokken.

3. Tusschen de vps. en hws. de bezetting van *enkele tactisch gunstige terreinpunten*, o.m. teneinde het oprollen van de vps. te kunnen beletten.

4. *Artillerie*, welke aanvankelijk ten deele kan worden vooruitgeschoven, doch te allen tijde in haar geheel vuur kan brengen op de rivier.

Zijn de *middelen* voor een dergelijke rivierverdediging *onvoldoende*, dan moeten in de *eerste plaats* de noodige troepen worden afgezonderd voor de *bezetting van de weerstandstrook* aan de rivier, welke dan *hws.* wordt. De *divisiereserves* zullen dan gunstig gelegen terreingedeelten achter deze strook moeten bezetten om het oprollen te voorkomen, de *legerkorpsreserves* komen ter plaatse waar — bij meer middelen — de hws. zou zijn gekozen en bezetten hiervan de belangrijkste terreingedeelten. Kan de legerleiding, als zich een aanval teekent, nog *legerreserves* aanvoeren, dan kunnen deze stelling nemen in de strook der korpsreserves en kan zoo alsnog het meest wenschelijke verdedigingsstelsel worden verkregen.

Revue militaire française, Mei 1936.

C.

OPDRACHTEN VOOR PIONIERS BIJ DE RIVIERVERDEDIGING.

De Majoor van den G. S., KNESCH geeft eerst ten aanzien van het gebruik van pioniers in samenwerking met andere wapens eenige algemeene beginselen aan, t.w.:

- a. De pioniers moeten *zoo spoedig mogelijk* hun opdrachten ontvangen, aangezien de inzet van de strijdmiddelen der pioniers tijd vordert, evenals zulks met de strijdmiddelen van andere wapens het geval is;
 - b. Om de opdrachten echter tijdig te kunnen geven is het noodzakelijk, dat de commandanten, die over pioniers beschikken, en in het bijzonder de pioniercommandanten zelve, een juist inzicht hebben nopens de vraag, met welke middelen en door welke maatregelen de pioniers andere wapens kunnen steunen;
 - c. Indien de beginselen nopens de gebruiksmogelijkheden van de pioniers duidelijk voor den geest staan, is aan de eerste voorwaarde voldaan. Als tweede voorwaarde blijft dan nog bestaan de keuze uit de vele mogelijkheden in het desbetreffende geval.
- In verband hiermede gaat schrijver vervolgens na de gebruiksmogelijkheden van pioniers bij de rivierverdediging en wel voor het geval een gemot. pioniercomp. is toegevoegd aan een regiment infanterie, belast met de verdediging van een 100 m breede rivier. Aangenomen is verder, dat de inrichting ter verdediging kan geschieden zonder inwerking van den vijand en dat voldoende tijd beschikbaar is.

Het gebruik van de pioniercomp. moet in dat geval beoogen:

- a. den vijandelijken opmarsch naar de rivier te bemoeilijken;
- b. de op den vijandelijken oever optredende eigen krachten (verkenningorganen, vooruitgeschoven krachten, voorposten) het teruggaan over de rivier mogelijk te maken;
- c. den vijand het gereedstellen aan de rivier te bemoeilijken;
- d. de vijandelijke waarneming zooveel mogelijk te beletten;
- e. de vijandelijke voorbereiding voor den rivierovergang te bemoeilijken;
- f. den eigenlijken overgang te beletten.

Voorts nog:

Medewerken aan de werkzaamheden ter inrichting van de stelling. Mitsdien kunnen de door de pioniers te nemen maatregelen in *drie groepen* worden verdeeld, n.l. die:

1. op den vijandelijken oever;
2. aan en op de rivier;
3. in de stelling op den eigen oever.

In verband hiermede kunnen de pioniers de volgende *opdrachten* ontvangen.

Ad. 1.

- a. Versperren van de vijandelijke opmarschwegen, alsmede van de wegen dicht bij de rivier, van belang voor den eigenlijken rivierovergang, m.a.w. gelegen nabij de waarschijnlijkste overgangspunten.
- b. Zooveel mogelijk onbruikbaar maken van de terreingedeelten, die zich bij voorkeur leenen voor het gereedstellen, alsmede voor de opstelling van artillerie en de organen van de vuurbasis (bijv. door het aanbrengen van mijnen, verhakkingen, enz.).
- c. Vernielen van torens, hooge boomen, enz., die zich leenen voor waarnemingsposten;
- d. Afvoeren van materialen, welke gebezigd kunnen worden voor het maken van overgangsmiddelen;
- e. Aanduiding van wegen, en in bijzondere gevallen ook aanleg van nieuwe wegen, voor het terugnemen van de vooruitgeschoven eigen troepen, het voorbereiden van de vernieling van de bedoelde wegen, enz.

Ad. 2. Aan en in de rivier zelve.

- a. Vernielen van de bruggen over de rivier.
- b. Versperren van de doorwaadbare plaatsen.
- c. Versperren van de vermoedelijke plaatsen voor overgang en brugslag, alsmede van de naar bruggen, veren e.d. voerende toegangen;
- d. Afvoeren van schepen en veerponten, alsmede verwijderen van alle aanduidingen langs de rivier, welke den vijand van nut kunnen zijn (bakens, kilometerpalen, e.d.);
- e. Gereedleggen van overzetmiddelen voor het overzetten van de eigen, op den vijandelijken oever, optredende organen (zulks in verband met ad 1e).
- f. Aanbrengen van hindernissen in het water, teneinde het aan wal komen van vijandelijke overzetmiddelen en *amphibietanks* te beletten; versperren van zijarmen, in het bijzonder die, welke zich leenen voor het uitvaren van pontons; aanleg van versperringen op en aan de oevers van eventueel in de rivier gelegen eilandjes, die voor het overzetten c.q. brugslag van nut kunnen zijn.

- g. Gereedleggen van drijvende mijnen c.a. voor vernieling van geslagen bruggen en het voorbereiden van de opening van stuwen om het overzetten te storen.
- h. Onderwaterzetten of draszetten van de oeverlanden, bijv. door het opstuwen van zijrivieren, c.q. het doorsteken van dijken.
- i. Bij vorst maatregelen voor het ijsvrij houden van de rivier en het voorbereiden van den aanleg van prikkeldraadversperringen op de dichtgevroren rivier.

Ad 3. In het eigen stellinggebied.

Deze omvatten de bekend veronderstelde werkzaamheden.

Uit deze mogelijkheden zal in elk bijzonder geval, afhankelijk van het terrein, den beschikbaren tijd en het optreden van den vijand, een *urgentieprogramma* moeten worden opgemaakt voor het gebruik der pioniers.

Tot slot wijst de schrijver er nog op, dat de gebruiksmogelijkheden en de capaciteit van een pioniercomp. in eerste instantie afhankelijk zijn van de beschikbare „Pionierkampfmitteln und -Geräte”, op overeenkomstige wijze als voor de artillerie en de zware infanteriewapens tenslotte de „Munitionstaktik” geldt.

Vierteljahres Hefte für Pioniere, Nov. 1936.

v. B.

VECHTWAGENS OF CAVALERIE?

In de literatuur over pantserafweer wordt gewoonlijk te weinig aandacht besteed aan de alles overheersende rol, die *het terrein* hierbij speelt. Bij een terreinbeoordeling voor een verdedigingsstelling moet voorop staan de vraag „of het terrein dekking verleent tegen vechtwagens”. (vergelijk I. R. II A p. 35). Men zal dan zien, dat dergelijk terrein meer te vinden is dan men wellicht denkt. Wel is waar worden er vechtwagens aan de markt gebracht, die zich bijna door elk terrein kunnen voortbewegen, zelfs zwemmende vechtwagens, doch in de practijk blijkt zulks alleen mogelijk na grondige terreinverkenning. De marschweg moet soms met vlaggetjes worden gejalonneerd om de vechtwagens door het terrein heen te loodsen. Om te kunnen aanvallen behoeven de vechtwagens een „chargeerterrein” juist als vroeger de cavalerie.

Het terrein nu, dat ongeschikt is voor een aanval van vechtwagens is uitermate geschikt voor *moderne cavalerie*. *Door wouden en moerassen, drek en modder is het paard het eenigste transportmiddel. Daar ligt het terrein van moderne cavalerie.*

De legercavalerie moet derhalve niet worden afgeschaft, doch zij moet zich in tactisch opzicht instellen op haar huidige taak. Zij is niet meer het wapen van de snelle omvatting, maar het wapen van het tusschenterrein.

Schr. eindigt met de woorden: „*Kampfwagensicheres Gelände = Kavalleriegelände. Heereskavallerie tut not*”.

Deutsche Wehr, 13 Aug. 1936.

C.

FRANSCHЕ INZICHTEN OMTRENT PANTSERTROEPEN.

Het debat over de legerbegroting in de Fransche Kamer van Afgevaardigden, gehouden tusschen 8 en 11 Febr. j.l., heeft merkwaardige inzichten geopend op het gebruik van pantsertroepen. Hier ontmoette het standpunt van de hoogste legerleiding een opvatting die met de hare verschilde. Het standpunt der legerleiding werd natuurlijk verdedigd door den Minister van Oorlog, DALADIER, maar tevens ook door Mons. GUY LA CHAMBRE, voorzitter van de Legercommissie uit de Kamer. Het nieuwe inzicht werd verdedigd door den Afgevaardigde PAUL REYNAUD. Deze laatste wenschte een geheel gespecialiseerd, gemechaniseerd korps van 6 Divisies, boven de reeds gemechaniseerde Lichte Divisiën („Divisions légères mécaniques”) (waarvan er twee reeds bestaan en een derde in wording is).

De gronden waarop het groote gemechaniseerde korps wordt gevraagd zijn de volgende:

De huidige formatie van het Fransche leger voorziet niet in een macht, welke onmiddellijk kan ingrijpen om hetzij een diplomatieke actie kracht bij te zetten, hetzij zonder eenig uitstel zekere naties te hulp te snellen die, slachtoffer zijnde van een plotselinge invasie, met goed recht op Frankrijks steun kunnen rekenen.

Tenslotte moet Frankrijk voor het geval dat het te doen heeft met een onverwachten inval door een gemechaniseerd korps, kunnen rekenen op een eigen overeenkomstige kracht om zulk een inval te keeren.

Weliswaar had reeds in Maart 1935 Mons. PAUL REYNAUD een soortgelijk voorstel ingediend, dat niet was aangenomen, maar het werd nu opnieuw ingediend omdat sindsdien dit soort strijdkrachten zich zeer belangrijk verder ontwikkeld heeft, (Rusland, Duitschland) en een constante bedreiging vormt voor de normaal georganiseerde groote eenheden. De voorsteller meent tevens, dat de vroegere bezwaren, t.w. die van de personeel-bezetting en die van finantiëlen aard, niet meer bestaan, daar het beroepsperoneel sterk is uitgebreid en de toegestane gelden (19 milliard voor 4 jaar) het nu toelaten.

De Voorzitter der Legercommissie bestreed het voorstel op de navolgende gronden, waarbij hij steunde op de door de Legerleiding in de nieuwe „*Instruction sur l'emploi tactique des Grands Unités*” neergelegde doctrine. Het is een werkelijk gevaar de weermacht te land in twee deelen te splitsen, welke splitsing bovendien het zeer groote nadeel zou meebrengen, de andere korpsen af te roomen m.a.w. daaraan de beste krachten te onttrekken. Bovendien toonde de voorzitter van de Legercommissie aan, dat alleen beslissende resultaten voor de landsverdediging te krijgen zijn „dans le cadre d'une bataille d'ensemble engagée en liaison avec d'autres éléments de l'armée nationale”. Hierbij werd tevens gewezen op de onontbeerlijkheid van een zeer krachtige artillerie voor iedere actie. De Minister van Oorlog vulde vorenbedoeld betoog aan met de mededeeling, dat hij het noodzakelijk achtte om aan de *lichte gemechaniseerde divisien* nog *zware divisien* (vermoedelijk bedoeld als gemotoriseerde Divisiën toe te voegen). Verder stelde de Minister in uitzicht, dat aan het einde van dezen zomer in dit opzicht, zéér belangrijke proeven zullen worden genomen.

Wij lichten uiteindelijk nog één zin uit het betoog van den Minister, welke een duidelijk licht werpt op de moderne (Fransche) grondbeginselen van legerorganisatie: „*il faut avoir des divisions diverses capables d'exécuter des missions également diverses*”.

La France Militaire, 12 Februari 1937.

P.

EEN COMPAGNIE WIELRIJDERS PER... REGIMENT INFANTERIE.

Uitgaande van het beginsel: „Erste und letzte Fühlung mit dem Feinde” geeft kapitein SCHEUNEMAN van het Duitsche 48e Regiment Infanterie zijn inzichten weer over de de toevoeging van een compagnie Wielrijders aan het Regiment Infanterie. Blijkbaar is hier tijdens de herfstmanoeuvres (1936) al een proef mede genomen. Kort maar duidelijk somt de schrijver de verschillende taken op, die zulk een compagnie bij de aanval, de verdediging en bij het verdragend gevecht ten deel kunnen vallen. Het valt op, dat de Schr. bij al deze taken met geen woord rept van het officieel en organiek bij het R.I. ingedeelde peloton-cavalerie.

Het samenvoegen van de drie compn. wielrs. der drie regimenten van de divisie is ook onder de oogen gezien. Met een enkele zin wordt daarbij ook melding gemaakt van het optreden van de Verkenning-afdeeling der Divisie, die volgens den Schr., belast zijnde met verkenningsoopdrachten, ver van de vechtende troepen ageert. Het komt ons voor dat Schr. hier en daar de algemeen geldende tactische beginselen wel wat erg veel geweld aandoet! Dat bij het verdragend gevecht de Comp. Wielr. voor het Regiment het ge-raamte kan vormen van een nieuwe verkende stelling („Widerstandslinie”) en zich daarbij bovendien nog kan bezighouden met het aanleggen van mitrailleur-nesten en het voorbereiden van versperringen „enz.” doet op zijn minst genomen zonderling aan.

Uit een en ander volgt wel dat de Comp. Wielrs., zooals kapitein SCHEUNEMANN die ziet, massief georganiseerd moet zijn.

Schr. vraagt PER COMP: 4 sectiën (en motiveert dat, waarbij ons inziens een veel te groote taak op de schouders der comp. gelegd wordt en waarbij sterk de indruk gewekt wordt dat Schr. het Reg. Inf. als afzonderlijk strijdende tactische eenheid ziet) en bovendien nog zware mitrailleurs, pantserwagens (defensieven)¹⁾, radio-verbindingsmaterieel, een mortier.

Dan nog: munitie, handgranaten, springmiddelen (te laden op de pantserwagens), een keukenauto en een vrachtauto. Wat een compagnie! En dat nog wel per Regiment Infanterie!

La France Militaire vond dit artikel blijkbaar zoo belangrijk, dat zij er in haar nummer van 16 Februari j.l. een hoofdartikel aan wijdde — zonder eenig commentaar echter.

Militär Wochenblatt, 25-12-'36.

P.

¹⁾ hier genoemd: „gepanzerde Fahrzeuge mit panzerbrechenden Waffen.

MOTOR MET ZIJSPAN OF GEPANTSERDE VIERWIELER?

Het Duitsche tijdschrift „St. Christophorus — Der Kraftzug in Wirttschaft und Heer” is, met ingang van 1 Jan. 1937, geworden tot orgaan van het jongste wapen van het Duitsche leger, de „Kraftfahrkampfruppe” en dienovereenkomstig verdoopt.

Onder andere belangwekkende artikelen op tactisch en technisch gebied brengen de eerste nummers een polemiek over bovenstaand ook voor ons actueel vraagstuk. Naar bekend, zijn bij de Duitsche gepantserde lichte troepen, de pantserdivisiën, bataljons motorrijders met zijspan (bewapend met mitrs. en tankbuksen) ingedeeld. Een inzender bepleit nu de motoren met zijspan te vervangen door lichte gepantserde vierwielers, geschikt voor vervoer van minstens 4 man (bestuurder inbegrepen) met uitrusting en wapenen. Een vervoermiddel derhalve als in gebruik bij de Fransche „dragons portés”. Hij somt verscheidene voordeelen van dit vervoermiddel op: het is economischer (verhouding van bestuurders tot strijders 1 : 3, bij motoren met zijspan 1 : 2), bedrijfszekerder en brengt de strijders in betere conditie op het gevechtveld.

De redactie getuigt in een naschrift van een geheel tegengesteld standpunt. In de eerste plaats wijst zij er op, dat motoren met zijspan bij mobilisatie kunnen worden gevorderd, terwijl het gepantserde voertuigje van inzender speciaal zou moeten worden gebouwd. Het feit, dat een motor met zijspan minder strijders vervoert dan een auto, acht de redactie juist een voordeel, omdat een bataljon zoodoende ge-

makkelijk in een groot aantal onderdeelen kan worden gesplitst. Deze lichte dragoners dienen niet om massaal te worden ingezet, doch om te worden gebruikt waar het op groote snelheid, soepelheid en wendbaarheid aankomt. Indien de motoren met zijspan niet voldoende bedrijfszeker zijn, moeten zij worden versterkt, maar moet men niet het kind met het badwater weggieten. Wat de strijders betreft, deze komen in elk geval heel wat frisscher op het slagveld dan infanteristen en zelfs dan cavalieristen te paard.

De redactie eindigt met de woorden: „Vervangt men den motor met zijspan door een vierwielers, dan verwatert en vervalscht men het karakter van een „Kraft-radschützenverband”.”

Inzender brengt in een slotwoord hier tegen in, dat het voordeel, gebruik te kunnen maken van gevorderd materieel, juist zou zijn, indien het voor militaire doeleinden geschikte motorrijwiel in grooten getale in de burgermaatschappij aanwezig zou zijn. Dit is echter juist niet het geval. Door motorrijwielen van een bijzonder versterkt type te eischen, wordt dit voordeel vrijwel geheel prijs gegeven. Hij erkent, dat splitsbaarheid geboden is, doch kan het slechts als een voordeel zien, indien de „kleinste eenheid” (veelal de groep) aan gevechtskracht wint, hetgeen door invoering van vierwielers het geval zou zijn. Hij acht het voor een over 200 km dooreen geschudde motorrijder voorts een schrale troost te weten, dat zijn collega's van de infanterie het nog zwaarder hebben en besluit met op te wekken tot een proefneming.

Die Kraftfahrkampfruppe, Jan. en Maart 1937.

C.

HET TRAGISCHE OOGENBLIK.

Het tragische oogenblik” in den aanval is dat, waarin de verdedigende vuurorganen uit hun dekking worden gerukt en op korten afstand een vernietigend vuur op de aanvallers openen. De art. kan dan meestal niet meer helpen. De aanvalsinfanterie moet zich zelf vooruit werken over de paar honderd meter, die als „the last 400 yards”, „de blauwe zône”, enz. berucht zijn geworden. Vooral in Italië is

alles gedaan om de infanterie hiertoe in staat te stellen. Een der middelen hiertoe is, dat op dit oogenblik de infanterie door vechtwagens wordt doorschreden en in hun kielzog medegesleept. In Spanje is dit middel aan beide zijden bij herhaling toegepast, soms met succes, soms niet, omdat de vew. te laat aankwamen of door geconcentreerd stormvuur in elkaar werden geschoten.

Militär Wochenblatt, 23 April 1937.

C.

CRITISCHE BESPREKING VAN HET FRANSCHЕ VOORSCHRIFT VOOR GEMOTORISEERDE EN GEMECHANISEERDE EENHEDEN DER CAVALERIE.

Onderstaand tijdschrift bevat een uitvoerige en critische bespreking van de Fransche „*Notice provisoire sur l'emploi des unités motorisées et mécaniques de la cavalerie*”, het eerste voorschrift voor dergelijke eenheden, door Generaal b.d. BRANDT. Schr. kan zich tenslotte, nòch met de samenstelling van de Fransche „*Cav. Div. type 1932*”, nòch met die van de „*Lichte gemechaniseerde Div.*” vereenigen (zie schematische voorstellingen dezer groote eenheden Orgaan Vereeniging Krijgswetenschap 1936/37, tweede aflevering). Van eerstbedoelde divisie — bestaande uit een gemechaniseerde en gemotoriseerde brigade, twee cavalerie brigades, enz. — acht Schr. het een nadeel dat de art. volledig is gemotoriseerd, zoodat de divisie niet kan worden gesplitst in een automobiele gevechtsgroep en een hippomobiele gevechtsgroep. Wat betreft de Lichte gemechaniseerde divisie is Schr. van oordeel, dat haar hoofdvoordeel — de groote snelheid — slechts benut kan worden indien een aanzienlijke operatieruimte beschikbaar is en dan er toe zal leiden, de divisie zoo ver vooruit te sturen, dat zij geïsoleerd in gevecht raakt. Voor het doorzetten

van een dergelijken strijd mist de divisie echter, naar Schr.'s meening, de kracht. De aanval der rond 170 gepantserde 5 t. en 6,2 t. wagens der gemechaniseerde lichte brigade, gesteund door slechts 36 stukken geschut, zal evenmin een blijvend succes opleveren als vroeger een ruitercharge. In dit opzicht is de divisie verre de mindere van een Duitsche gepantserde divisie, met zwaardere wagens en meer artillerie. De vier bataljons van de gemotoriseerde lichte brigade acht Schr. te zwak om een behaald voordeel te consolideeren. De gedachte, menschen door machines te vervangen is, naar Schr.'s inzicht, te ver doorgevoerd. Voorts is hij van meening, dat de gemechaniseerde cavalerie (paw.) te veel aan de wegen is gebonden om een grondige verkenning mogelijk te maken. Hij breek tenslotte, voor wat betreft Midden en Oost Europeesche Staten, een lans voor cavalerie divisien, bestaande uit een automobiel deel en een hippomobiel deel, die elk zelfstandig kunnen optreden, terwijl door samenvoeging der gelijksoortige onderdeelen van verschillende divisien z.n. geheel automobiele en geheel hippomobiele groote lichte eenheden zouden kunnen worden gevormd.

Deutsche Wehr, 21 Jan. t/m 25 Maart 1937.

C.

C. VAN DAALEN
SUMATRASTRAAT 189, DEN HAAG
TEL. 117890

Handel in Koloniale Waren en Comestibles
Leverancier van verschillende Militaire Instellingen

N.V. H. GADELLA
UTRECHT

HAMBURGERSTRAAT 38 - TELEFOON 11585

Teekenbehoeften - Vulpenhouders

E. G. KLEM
HAVERMARKT 16
BREDA

MILITAIRE SCHOENMAKERIJ

HERCULES
BENZINEMOTOREN

worden algemeen erkend als de beste „werk”-motoren. Zij worden door zeer vele fabrieken als standaardmotor voor hun wagens, pomp-, compressor- en dynamo-aggregaten etc. toegepast.

KROMHOUT MOTOREN FABRIEK
AMSTERDAM-N. KETELSTR. 2